

Sisäasiainministeriön hallinnonalan toiminta- ja taloussuunnitelma 2015-2018 sekä tulossuunnitelma 2014

SISÄASIAINMINISTERIÖ

ISSN 1236-2840

Sisäasiainministeriön julkaisu 34/2013

Sisäasiainministeriön hallinnonalan toiminta- ja taloussuunnitelma 2015-2018 sekä tulossuunnitelma 2014

ISBN 978-952-491-893-0 (nid.)

ISBN 978-952-491-894-7 (PDF)

Painopaikka: Kopijyvä Oy, 2013

Kannen kuvat: Nina Dahl, Reijo Juurinen/kuvaliiteri

1. Lähtökohdat suunnittelukauden toiminnalle	5
1.1. Toimintaympäristö	5
2. Sisäasiainministeriö ja yhteinen konsernipolitiikka – ohjaustoiminnot	7
2.1. Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet	7
2.2. Talous ja toiminnallinen tuloksellisuus	8
2.2.1. Toiminnan suunnittelu	8
2.2.2. Taloussuunnittelu	9
2.2.3. Seuranta ja raportointi	9
2.2.4. Ohjaus- ja kehittämistyö	10
2.2.5. Henkilöstöpolitiikka ja strateginen henkilöstösuunnittelu	11
2.2.6. Tutkimus- ja kehittämistyö	14
2.2.7. Valmius ja varautuminen	14
2.2.8. Laillisuusvalvonta	15
2.2.9. Lakien ja asetusten valmistelu ja säädösvalmistelun kehittäminen	16
2.2.10. Yhdenvertaisuuden edistäminen ja syrjinnän torjuminen	17
2.3. Muut yhteiset hallinnonalatason kokonaisuudet	18
2.3.1. EU ja kansainväliset asiat	18
2.3.2. Siviilikriisinhallinta	19
2.3.3. Tietohallinto	20
2.3.4. Toimitilahallinto	20
2.3.5. Sisäasioiden EU-rahastot	21
3. Poliisitoimi	23
3.1. Suunnittelukauden yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet	23
3.2. Keskeiset toimenpiteet vuonna 2014	24
3.3. Keskeiset toimenpiteet vuosina 2015-2018	27
3.4. Talous ja toiminnallinen tuloksellisuus	28
3.5. Säädösvalmistelu	35
4. Rajaturvallisuus ja merelliset turvallisuustehtävät	37
4.1. Suunnittelukauden yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet	37
4.2. Keskeiset toimenpiteet vuonna 2014	38
4.3. Keskeiset toimenpiteet vuosina 2015-2018	38
4.4. Talous ja toiminnallinen tuloksellisuus	39
4.5. Säädösvalmistelu	41
5. Pelastustoimi	43
5.1. Suunnittelukauden yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet	43
5.2. Keskeiset toimenpiteet vuonna 2014	44
5.3. Keskeiset toimenpiteet vuosina 2015-2018	45
5.4. Talous ja toiminnallinen tuloksellisuus	45
5.5. Säädösvalmistelu (pelastustoimi ja hätäkeskustoiminta)	47
6. Hätäkeskustoiminta	49
6.1. Suunnittelukauden yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet	49
6.2. Keskeiset toimenpiteet vuonna 2014	50
6.3. Keskeiset toimenpiteet vuosina 2015-2018	50
6.4. Talous ja toiminnallinen tuloksellisuus	50
7. Maahanmuuttohallinto	53
7.1. Suunnittelukauden yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet	54
7.2. Keskeiset toimenpiteet vuonna 2014	55
7.3. Keskeiset toimenpiteet vuosina 2015-2018	56
7.4. Talous ja toiminnallinen tuloksellisuus	57
7.5. Säädösvalmistelu	59

1. Lähtökohdat suunnittelukauden toiminnalle

1.1. Toimintaympäristö

Sisäinen turvallisuus on valtion perustehtäviä ja siksi on tärkeää turvata turvallisuuspalvelut kaikilla alueilla. Monimuotoistuva, nopeasti muuttuva globaali turvallisuustilanne asettaa uusia haasteita sisäisen turvallisuuden varmistamiselle.

Väestön ikääntyminen, yksinasuvien vanhusten määrä ja väestön keskittyminen kasvukeskuksiin asettavat edelleen haasteita sisäasiainministeriön hallinnonalan tuottamille turvallisuuspalveluille. Palvelutarpeiden ennustetaan kasvavan ja palvelutaso tulee kyetä ylläpitämään myös harvaanasutuilla alueilla, joiden väestörakenne painottuu ikäihmisiin. Ikääntymisen myötä myös onnettomuusriskit kasvavat.

Julkisen talouden sopeuttamistoimet pyritään SM:n hallinnonallalla toteuttamaan siten, että hallinnonalan viranomaisten toimintakyky tärkeimmissä tehtävissä kyetään turvaamaan.

Maahanmuuton avulla voidaan paikata mahdollista tulevaa työvoiman niukkuutta ja vahvistaa myös osaamis-pohjaa, jota väestön ikääntyminen maan eri alueilla voisi muuten kaventaa. Työperusteinen maahanmuutto tulee lisääntymään edelleen ja monilla toimialoilla maahanmuutolla on jo huomattava merkitys työvoiman saatavuuden kannalta.

Suurten ikäluokkien poistuminen työelämästä vaikuttaa osaltaan myös sisäasiainhallinnon toimintaan. Käytettävissä olevan työvoiman supistuminen edellyttää toimintojen tehostamista ja rationalisointia sekä työn tuottavuuden parantamista hyödyntämällä entistä enemmän mm. yhä erilaisia teknisiä ratkaisuja ja sähköisiä palveluja.

2. Sisäasiainministeriö ja yhteinen konsernipolitiikka – ohjaustoiminnot

2.1. Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet

Poliisitoimi, pelastustoimi ja Rajavartiolaitos osallistuvat omalta osaltaan kansallisen kilpailukyvyn kannalta tärkeän sisäisen turvallisuuden ylläpitämiseen, jonka tavoitteena on, että Suomi on Euroopan turvallisin maa. Sisäisen turvallisuuden keskeiset tavoitteet vahvistetaan hallinnonalan strategiassa vuosille 2012-2015 ja hallitusohjelman mukaisesti valmisteltavassa sisäisen turvallisuuden ohjelmassa. Varmistetaan, että maahanmuuttopolitiikassa toteutuvat perus- ja ihmisoikeudet, hallinto on toimivaa ja oikeusvarmaa sekä noudattaa hyvän hallinnon periaatteita.

Hallituksen strategiseen toimeenpanosuunnitelmaan sisäasiainhallinnon vastuulle kirjatut linjaukset muodostavat osaltaan keskeisen tavoiteasetannan yhteiskunnallisen vaikuttavuuden näkökulmasta.

TTS -kaudella torjutaan talousrikollisuutta ja harmaata taloutta edistämällä kuudennen talousrikosohjelman täytäntöönpanoa lisärahoitusta kohdentamalla ja tehostamalla talousrikostorjuntaa ja rikoshyödyn jäljittämistä. Myös eri rikoslajit huomioivan järjestäytyneen rikollisuuden torjuntastrategian toimeenpanoa jatketaan. Myös terrorismin torjuntaan ja kyberrikollisuuden torjuntaan panostetaan monin tavoin.

Sisäasiainministeriö johtaa Maahanmuuton tulevaisuus 2020 strategian valmistelua tehokkaasti ja tavoitteellisesti sekä varmistuu strategian mukaisten toimenpiteiden käynnistymisestä.

Sisäasiainministeriö jatkaa aktiivista konserniohjausta. Sisäasiainhallinnon konserniohjauksen keskeisenä tavoitteena on sekä tunnistaa kokonaisuuden edut ja tavoitteet että edistää niiden ottamista huomioon koko sisäasiainhallinnossa. Konsernitoiminnassa keskitytään asioihin, joista saadaan suurimmat hyödyt vaikutuksina ja mittakaavaedut tehokkuutena ja jotka tuottavat taloudellista ja toiminnallista hyötyä.

2.2. Talous ja toiminnallinen tuloksellisuus

2.2.1. Toiminnan suunnittelu

Monivuotisen toiminta- ja taloussuunnittelun lähtökohtana on varmistaa hallituksen valtion taloutta ja toimintapolitiikkaa koskevien linjauksien huomioon ottaminen. Toiminta- ja taloussuunnittelussa huomioidaan asetettujen tavoitteiden lisäksi toteutum tiedot ja niistä tehdyt analyysit sekä määräajoin tehdyt arvioinnit toteutuneesta kehityksestä.

Ministeriö suunnittelee toimialansa toiminnan vaikuttavuutta ja toiminnallista tuloksellisuutta usean vuoden aikavälillä. Pääsääntöisesti nelivuotiskaudeksi tehtävä toiminta- ja taloussuunnittelu sisältää mm. yleiset toimintalinjaukset ja painopisteet sekä tärkeimmät tavoitteet yhteiskunnallisen vaikuttavuuden ja tuloksellisuuden kehitykselle. Toiminnan ja talouden suunnittelu tarjoaa pohjan valtiontalouden kehysten ja valtion vuotuisen talousarvion laadinnalle. Toiminta- ja taloussuunnitelmaan sisältyvä tulossuunnitelma on talousarvion toimeenpanoasiakirja, jossa on talousarviota tarkemmin määritelty toiminnan painopisteet ja tavoitteet talousarviovuodelle.

Ulkopuolisen rahoituksen koordinointi ja tiedonvälitys

Ministeriön kansainvälisten asioiden yksikkö on vastannut ministeriöön keväällä 2011 perustetun rahastoasioiden yhteistyöverkoston toiminnasta. Rahastoasioiden verkoston tarkoituksena on ollut käsitellä laajasti ulkopuoliseen rahoitukseen liittyviä kysymyksiä sekä tukea mm. sisäisen turvallisuuden alan EU-rahastoista tehtävien määräraha-hakujen tehostamista SM:n toimialalla. Verkostoa on pyritty hyödyntämään myös tulevan EU-rahoitusohjelma-kauden valmistelussa erityisesti hallinnoinnin osalta. Talousyksikkö tukee ja koordinoi talousarvion ulkopuolisen kehittämisrahoituksen hankintaa koko hallinnonalalla.

Osana ministeriön organisaatiouudistusta on vuoden 2013 aikana tarkasteltu myös ulkopuolisen rahoituksen koordinaation järjestämistä ministeriössä. Ulkopuolisen rahoituksen suunnitelmallisuuden ja ennakoinnin ja tavoitteellisuuden parantamiseksi ulkopuolisten rahoitusvälineiden (pl. sisäasioiden EU-rahastot, Twinning) koordinaatio on tarkoitettu keskittämään ministeriön talousyksikköön. Samalla tiivistetään yhteistyötä talousyksikön ja kansainvälisten asioiden yksikön välillä sekä ministeriön muiden osastojen ja erillisyyksiköiden kesken. Ulkopuolisen rahoituksen koordinaation järjestämistä koskevan prosessin yhteydessä määritellään uudelleen myös ministeriön rahoitus-asioiden yhteistyöverkoston rooli ja tehtävät.

EU:n uusi rahoituskehys 2014–2020 ja sisäasioiden EU-rahastot

Tulevalle EU:n monivuotiselle rahoitusohjelmakaudelle 2014–2020 perustetaan sisäasioiden alalle kaksi uutta rahastoa: turvapaikka- ja maahanmuuttorahasto ja sisäisen turvallisuuden rahasto, joka jakaantuu ulkorajoja ja viisumipolitiikkaa koskevaan rahoitusvälineeseen ja poliisiyhteistyötä, rikosten ehkäisemistä ja torjuntaa sekä kriisinhallintaa koskevaan rahoitusvälineeseen.

Komission esitykset uusista rahoitusohjelmista sisäasioiden alalla annettiin marraskuussa 2011. Asetukset on tarkoitus hyväksyä vuoden 2013 loppuun mennessä. Syksyllä 2012 asetettiin horisontaalinen työryhmä valmistelemaan tulevan rahoitusohjelmakauden rahastojen kansallisia ohjelmia. Ministeriön kv-yksikkö koordinoi uuden kauden rahastojen kansallista valmistelua. Tavoitteena on, että Suomi hyötyy täysimääräisesti EU:n tulevan rahoituskauden sisäasioiden rahastoista.

2.2.2. Taloussuunnittelu

Taloussuunnitteluun kuuluvat määrärahakehys-, talousarvio- ja lisätalousarvioesitysten laadinta VM:n antamien määräaikojen mukaisesti. Osastot ja erillisyyksiköt tekevät ehdotuksensa hallinnoimistaan momenteista talousyksikölle, joka kokoaa esitykset ja saattaa ne ministeriön johdon käsiteltäväksi ja päätettäväksi. Taloussuunnitteluun kuuluu myös talousyksikössä tapahtuva tilijaottelun laatiminen ja ylläpito. Osastot ja erillisyyksiköt suorittavat hallinnoimiensa määrärahojen jaon ja irrottamisen sekä suorittavat määrärahojen seurantaa. Osastot vastaavat toimialojensa maksuasetusten valmistelusta. Kehys- ja budjettivalmistelussa siirrytään ministeriössä uuteen, selainpohjaiseen tietojärjestelmään, jolloin prosessin sujuvuus ja eri vaiheiden avoimuus paranevat.

2.2.3. Seuranta ja raportointi

Tilinpäätös

Kirjanpitovelvolliset yksiköt (aikaisemmin tilivirastot) laativat tilinpäätöksen, johon sisältyy toimintakertomus. Sellaiset virastot tai laitokset, jotka eivät toimi tilivirastoina ja joille ministeriö on vahvistanut tulostavoitteet, laativat toimintakertomuksen. Talousarvion ulkopuolella olevat valtion rahastot laativat tilinpäätöksen, johon sisältyy toimintakertomus. Tilivirastojen tilinpäätökset (sisältää toimintakertomuksen) tulee laatia ja hyväksyä viimeistään varainhoitovuotta seuraavan maaliskuun 15. päivänä.

Tilinpäätöksen (ml. toimintakertomus) laadinta perustuu talousarviolakiin ja -asetukseen. Lisäksi laadinnassa noudatetaan Valtiokonttorin määräyksiä ja ohjeita.

Valtion tilinpäätöskertomus

Valtion tilinpäätöskertomus on perustuslaissa tarkoitettu kertomus valtiontalouden hoidosta ja talousarvion noudattamisesta. Valtion tilinpäätöskertomus annetaan eduskunnalle kultakin varainhoitovuodelta seuraavan vuoden kesäkuussa. Sisäasiainministeriö valmistelee oman osuutensa valtion tilinpäätöskertomukseen ja toimittaa aineiston valtiovarainministeriölle noin maaliskuun puoleen väliin mennessä.

Tilinpäätöskannanotot

Valtion talousarviosta annetun asetuksen (jäljempänä talousarvioasetus) 66 i §:n mukaan ministeriön on annettava vuosittain viimeistään varainhoitovuotta seuraavan kesäkuun 15. päivänä perusteltu kannanotto hallinnonalansa kpy:n ja valtion rahaston tilinpäätöksestä ja niistä toimenpiteistä, joihin tilinpäätös ja siitä annettu valtiontalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomus ja muut kpy:n tai talousarvion ulkopuolella olevan valtion rahaston (Palosuojelurahasto) toimintaa ja taloutta sekä tilinpäätöstä koskevat selvitykset ja lausunnot antavat aihetta. Kannanoton valmistelua varten sisäasiainministeriö laatii ja hankkii tarvittavat selvitykset ja arvioinnit.

2.2.4. Ohjaus- ja kehittämistyö

Sisäasiainministeriö on omalla hallinnonalallaan viime vuosina aktiivisesti pyrkinyt korostamaan ns. konserni-ohjausta ja sen merkitystä. Sisäasiainhallinnon konserniohjauksen keskeisenä tavoitteena on sekä tunnistaa mm. talous- ja henkilöstöhallintoon liittyvät kokonaisuuden edut ja tavoitteet että edistää niiden ottamista huomioon koko sisäasiainhallinnossa. Konsernitoiminnassa on pyritty keskittymään asioihin, joista saadaan suurimmat hyödyt vaikutuksina ja mittakaavaedut tehokkuutena ja jotka tuottavat taloudellista ja toiminnallista hyötyä. Valtionhallinnossa on käynnissä useita tulosohjaukseen ja tulosohjauksen kehittämiseen liittyviä kehittämishankkeita.

Sisäasiainministeriössä on käynnissä hanke, jonka tavoitteena on muodostaa uusimuotoisesta sisäasiainhallinnon tulosohtausjärjestelmäkokonaisuus. Uudistuksen myötä sisäasiainhallinnon tulosohtausjärjestelmä vahvistuu mm. toimintojen yhtenäistymisen ja selkeytymisen myötä.

Sisäasiainhallinnon hankintojen toteuttamismenettelyt

Osana tätä tulossuunnitelmaa vahvistetaan hankintojen toteuttamismenettelyt, jotka perustuvat virastojen ja laitosten hankintasuunnitelmiin. Menettelyt koskevat hankintatiimin erikseen valitsemia tavara- tai palveluhankintoja, erityisesti A-hankintoja ja sellaisia hankintoja, joiden osalta halutaan määrätä erikseen hankintai- tai kilpailuttamistavasta tms. Hankintojen toteuttamismenettelyissä (SMDno 2013/1022) vahvistetaan myös sisäasiainhallinnon hankintastrategia.

Sähköinen asiankäsittely

Sisäasiainhallinnossa on laajasti käytössä hallinnonalan yhteinen sähköisen asiankäsittelyn ja dokumenttienhallinnan tietojärjestelmä (ASDO / ASPO-järjestelmät), joka pitää sisällään mm. sähköisen allekirjoituksen ja arkistoinnin. Yhteistä järjestelmää kehitetään edelleen, hyödynnetään mahdollisimman laajasti ja ylläpidetään sen teknisen ja taloudellisen elinkaaren loppuun asti. Samalla seurataan julkishallinnon yhteisten asiahallintaratkaisujen kehittämistä.

Hallinnonalan sisäisten sähköisten toimintatapojen jatkuva kehittäminen edellyttää, että virastoissa ja laitoksissa on riittävästi osaamista viranomaisen tiedonhallinnan kehittämistehtävistä ja kyseisiä kehittämistehtäviä suoritetaan aktiivisesti. Ministeriö järjestää hallinnonalalle tätä varten sähköisen asiakirjahallinnon koulutusta.

Kustannustehokkaiden sähköisten toimintatapojen edellytyksenä on, että prosessit uudistetaan alusta loppuun, elinkaaren kaikissa vaiheissa. Tässä tarkoituksessa ministeriö pyrkii edistämään hallinnonalan yhteisiä sähköisiä arkistointiratkaisuja ja arkistolaitoksen sähköisen pitkäaikaissäilytyksen käyttöä.

Julkisen päätösvalan valmistelua avataan kansalaisille tietoverkkoja hyväksi käyttäen. Tavoitteena on erityisesti hallinnonalan hallussa olevien rekisteri- ja muiden tietojen käytettävyyden kehittäminen sekä yhteentoimivuuden lisääminen valtion tietojärjestelmiä koskevien kokonaisarkkitehtuurien mukaisesti.

Sisäasiainministeriö	toteuma 2011	toteuma 2012	arvio 2013	TAE tavoite 2014	TTS-kausi			
					2015	2016	2017	2018
Tietopalvelu								
Asiakäsittelyjärjestelmien käyttäjät*	1 000	10 000	10 000	10 000	–	–	–	–
Sähköistettyjen toimintaprosessien määrä*	60	100	100	–	–	–	–	–
Sähköisen arkistoinnin lupa*	2	5	7	–	8	–	–	–
Avoimen tiedon palvelut*	–	–	–	10	–	–	–	–
Henkilötyövuodet	2,5	–	–	–	–	–	–	–

*hallinnonalalla yhteensä

2.2.5. Henkilöstöpolitiikka ja strateginen henkilöstösuunnittelu

Sisäasiainministeriön hallinnonalan asiantuntijoiden yhteistyönä laadittiin hallinnonalan strateginen henkilöstösuunnitelma vuosille 2013–2017. Henkilöstösuunnitelmassa on otettu huomioon mm. hallitusohjelmassa ministeriön hallinnonalalle ja sen toiminnalle asetetut tavoitteet ja painopisteet. Hallinnonalan strategisen henkilöstösuunnitelman pohjalta päivitetään edelleen virasto-/toimialakohtaiset henkilöstöstrategiat ja suunnitelmat.

Sisäasiainministeriö ja sen hallinnonala ovat ns. pilottihallinnonalana mukana valtion yhteisen talous- ja henkilöstöhallinnon tietojärjestelmän (Kieku) käyttöönotossa sekä sen sisällön ja toiminnallisuuden kehittämisessä. Sisäasiainministeriön hallinnonalalla Kiegun käyttöönotto on tapahtunut Pelastusopistossa ja Maahanmuuttovirastossa 1.5.2012 lukien sekä sisäasiainministeriössä, Häätäkeskuslaitoksessa, Hallinnon tietotekniikkakeskuksessa ja Palosuojelurahastossa 1.4.2013 lukien. Lisäksi suunnitteilla ovat käyttöönotot Rajavartiolaitoksessa 1.1.2014 ja poliisihallinnossa 1.1.2015 lukien. Kieku-järjestelmän sisältämät raportointi- ja seurantaominaisuudet sekä ajantasaistetut seurantakohteet mahdollistavat toiminnan ja talouden suunnittelussa tarvittavan ajantasaisen raportoinnin ja seurannan.

Valtion hallinnossa haetaan vaikuttavuuden ja tuloksellisuuden paranemista ja tämä edellyttää entistä parempaa rakenteellista organisoitumista ja tehokkaampia kokonais- ja työprosesseja. Tämä pyrkimys heijastuu myös henkilöstön osaamisvaatimusten korostumisena, samoin kuin johtamisen laadun korostumisena. Lähivuosina jatkuvaan poikkeuksellisen suureen eläköitymiseen ja siitä aiheutuvaan henkilöstön vaihtuvuuteen varaudutaan erityisesti henkilöstösuunnittelun ja toimintaprosessien jatkuvalla kehittämisellä. Lisäksi pyritään rakentamaan mahdollisuuksien mukaan aikaisempaa laajempia ja joustavampia tehtäväkokonaisuuksia, jotka mahdollistaisivat myös pidemmän aikavälin ammatillisen kehittymisen. Keskeistä toiminnan turvaamisen kannalta on riittävän aikainen ennakointi sekä toiminnan pidemmälle aikavälille ulottuva suunnitelmallisuus.

Hallinnonalan virastojen henkilöstöjohtamisvalmiuksia tuetaan ja kehitetään jatkamalla vuonna 2011 alkanutta strategisen henkilöstöjohtamisen Hyvä johtaja -koulutusohjelmaa. Koko henkilöstön osalta johtamista tuetaan osaltaan myös hallinnonalan henkilöstölle yhdessä virastojen kanssa järjestettävällä työyhteisötaitoja kehittäväällä koulutuksella. Ylimmän johdon johtamissopimusten sisältöä fokusoidaan enemmän johtajan itsensä johtamisen suuntaan ja painotetaan johtamissopimuksissa muutos- ja henkilöstöjohtamisen osuutta ja samalla jätetään strategisen tulosohjauksen ulottuvuus pääosin tulossopimuksessa linjattavaksi asiaksi. Prosessia tarkennetaan siten, että valmisteluvastuuta virastojen/osastojen osalta lisätään edelleen pyrkien samalla kehittämään toiminnan vaikuttavuutta. Vuodesta 2014 lähtien johtamissopimukset tehdään ilman tulospalkkioelementtiä. Ministeriössä jatketaan esimiesten vuosittaista kouluttamista 1-2 kertaa vuodessa järjestettävillä esimiesfoorumeilla.

Työhyvinvoinnin tilaa on seurattu hallinnonalan eri ammattiryhmissä laajalla kyselytutkimuksella, joka toteutettiin yhdessä Työterveyslaitoksen kanssa. Vuonna 2013 saatuja tuloksia hyödynnetään ainakin osassa kuormittuneimpia ammattiryhmiä. Suunnittelukaudella tullaan edelleen kehittämään eri yhteistyön muotoja työterveyshuollon kanssa. Keskeistä on kehittää toimintaa edelleen painottuen erityisesti ennaltaehkäisevään sekä jälkikäteiseen tukemiseen mm. Varhaisen tuen -mallin mukaisin toimin. Jatkossa tullaan lisäämään enemmän mahdollisuuksia käyttää mm. työterveyshuollon ryhmäterapeuttisia palveluita työssä jaksamisen tukemiseksi.

Vuonna 2014 siirrytään käyttämään henkilökierron tietojärjestelmänä valtiohallinnon yhteistä rekrytointitietojärjestelmää (Heli2). Keskeistä on kannustamalla ja toiminnallista tukea tarjoten lisätä toteutuneiden henkilökiertojen tosiasiallista määrää, koska käytännön toteumamäärät ovat edelleen ilmoitetusta halukkuudesta huolimatta vähäisiä. Henkilökiertomenettelyssä ja vastaavissa toiminna lähtökohtana on palaaminen takaisin ns. lähtötyöntekijän palvelukseen henkilökierron välityksellä saatua lisäammattitaitoa hyödyntämään. Hallinnonalan ylimmän johdon osalta on jo aiemmin linjattu siirryttäväksi määräaikaisiin virkanimityksiin.

Sisäasiainhallinnossa pyritään edelleen parantamaan rekrytointiprosessien laajuutta ja sujuvuutta kouluttamalla esimiehiä ja rekrytointiprosessissa mukana olevia sekä luomalla toimivia apuvälineitä. Hallinnolliset ja tukipalveluprosessit hoidetaan nykylinjausten mukaisesti mahdollisimman laajasti keskitetysti viraston sisäisesti tai palvelukeskuksissa yhtenäisten ja tehokkaiden toimintatapojen varmistamiseksi. Sisäasiainministeriössä näiden tehtävien keskittäminen etenee suunnitellusti ja hallinnollisten tehtävien uudistetut toimintatavat ovat käytössä 1.1.2014 lukien.

Tasa-arvolain mukaisesti sisäasiainhallinnon tulee kaikessa toiminnassaan edistää naisten ja miesten välistä tasa-arvoa tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti sekä luoda ja vakiinnuttaa sellaiset toimintatavat, joilla varmistetaan tasa-arvon edistäminen asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa. Ministeriöllä on toiminnallinen tasa-arvosuunnitelma ja sen toteutumista seurataan ministeriön tasa-arvo ja yhdenvertaisuusasioiden koordinaatio-ryhmässä. Työnantajan on toteutettava tasa-arvoa edistävät toimet vuosittain laadittavan, erityisesti palkkausta ja muita palvelussuhteen ehtoja koskevan tasa-arvosuunnitelman mukaisesti. Tämän mukaisesti ministeriössä ja hallinnonalan virastoissa laaditaan tasa-arvosuunnitelmat ja niistä johdetut tasa-arvotavoitteet. Ministeriön henkilöstöpoliittinen tasa-arvosuunnitelma vuosille 2014-2016 päivitetään syksyllä 2013. Vuonna 2013 ministeriön hallintoyksikkö on osallistunut monimuotoisuussitoumuksen (FIBS) valmisteluun ja käytäntöönviemiseen. Monimuotoisuuden johtamista tullaan edistämään vuonna 2014 mm. koulutusten avulla.

Sisäasiainministeriön hallinnonalan yhteistoimintaelin toteuttaa yhteistoimintaa sisäasiainministeriön, hallinnonalan ja sisäasiainhallinnon henkilöstön välillä. Yhteistoimintaelimessä käsitellään valtion hallinnon yhteistoimintasopimuksessa tarkoitettuja asioita, kuten säännöksiä, määräyksiä ja ohjeita, jotka olennaisesti koskevat henkilöstöä sekä laajoja koko hallinnonalan/toimialan kehittämishankkeita, joilla on olennaista vaikutusta henkilöstön asemaan.

Sisäasiainministeriö virastona on omalta osaltaan toteuttanut edellisellä hallituskaudella päätettyä tuottavuusohjelmaa tehokkaasti mm. lakkauttamalla 38 virkaa vuoden 2013 loppuun mennessä. Tästä huolimatta tyytyväisyys on jatkanut myönteistä kehittymistä ollen vuonna 2011 ministeriöistä korkeimmalla tasolla. Tätä työtä jatketaan myös tulevalle toiminta- ja taloussuunnitelmakaudella.

Sisäasiainministeriö	toteuma 2011	toteuma 2012	arvio 2013	TAE tavoite 2014	TTS-kausi			
					2015	2016	2017	2018
Henkilöstöpolitiikka ja str.hlösuun.								
- naisten %-osuus johdosta	25,0	27,0	29,0	30,0	31,0	32,0	33,0	33,0
- naisten %-osuus muista esimiehistä	47,8	48,0	48,5	49,0	50,0	50,0	50,0	50,0
Sairauspoissaolojen kokonais- kustannukset €/tpv	418	410	405	400	400	400	400	400

Perustietotaulukko – henkiset voimavarat

Sisäasiainministeriö	toteuma	toteuma	arvio	TAE tavoite	TTS-kausi			
Vuosi	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Henkilötyövuodet	270,3	253,8	247,9	236,2	230,3	221,5	221,5	221,5
Kokonaistyövoimakustannukset (% palkkasummasta)	125,4	124,5	124,5	123,5	123,5	122,5	122,5	122,5
Työtyytyväisyysindeksi (1-5)	3,7	3,7	3,7	3,7	3,7	3,7	3,7	3,8
Sairauspoissaolot, työpäivää/htv	7,9	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,7
Vakituisen henkilöstön lähtö- vaihtuvuus (% vakituisista)	5,6	6,0	6,0	6,2	6,2	6,5	6,5	6,5
Henkilöstön keski-ikä	45,4	44,9	44,9	44,8	44,8	44,8	44,8	44,8
Koulutustasoindeksi	5,9	5,9	5,9	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0
Sukupuolijakauma N/M %	64/36	62/38	60/40	60/40	60/40	60/40	60/40	60/40

2.2.6. Tutkimus- ja kehittämistyö

Tutkimustoiminnan tavoitteena on tuottaa riittävästi laadukasta tietoa, jota hyödynnetään strategisessa ja muussa päätöksenteossa sekä toiminnan kehittämisessä. Tutkimustoiminnan tulee varmistaa sisäasiainhallinnon kyky reagoida toimintaympäristön muutoksiin sekä kansallisella että kansainvälisellä tasolla. Tutkimustoiminta nojaa verkostoyhteistyöhön ministeriön toimialojen ja yhteistyötahojen kanssa niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin.

Tutkimustiedolla luodaan osaltaan edellytyksiä ennakoivaan ja oikea-aikaiseen päätöksentekoon ja toiminnan kehittämiseen. Ennakointi ja tulevaisuuden kehittämisvaihtoehtojen perusteellinen tutkiminen ovat perusedellytyksiä niitä koskevalle päätöksenteolle.

2.2.7. Valmius ja varautuminen

Sisäasiainministeriön valmiuteen, varautumiseen sekä tilannekuvaan ja tiedonkulun varmistamiseen liittyviä toimintamalleja ja järjestelmiä kehitetään siten, että ne perustuvat hallinnonalan normaaliolojen järjestelyihin ja vastaavat muuttuvan toimintaympäristön vaatimuksia. Työssä huomioidaan valtioneuvoston kokonais-turvallisuuteen ja poikkeusolojen toimintaedellytyksiin liittyvä kehitystyö, johon osallistutaan aktiivisesti.

Ministeriön valmiustyöryhmä on keskeinen valmiuteen ja varautumiseen liittyvien asioiden valmistelutyöryhmä. Keskeiset linjaukset ja toimintamallit hyväksytään ministeriön valmiustoimikunnassa.

Ministeriön toimintamalleja tai niiden osakokonaisuuksia testataan ja kehitetään vuosittain järjestettävissä hallinnon alan valmiusharjoituksissa (SISÄ harjoitukset). Valmiusharjoitukset kytketään osaksi uusimuotoista valtiohallinnon valmiusharjoitusjärjestelmää (VALHA) ja liitetään hallinnonalan muiden harjoitusten yhteyteen.

Keskeiset toimenpiteet:

1. Jatketaan ministeriön valmiussuunnitelman päivittämistä huomioiden käynnissä olevat varautumiseen liittyvät valtionhallinnon kehittämistoimet.
2. Suunnitellaan ja toimeenpannaan ministeriön tilannekuvaan ja tietojenkulun varmistamiseen liittyvät toimintamallit siten, että ne ovat yhteensopivat valtioneuvoston tilannekuvatoimintojen kanssa ottaen huomioon VNTIKE-laki.
3. Osallistutaan valtioneuvoston kokonaisturvallisuutta ja tilannekuvaa koskevien linjausten ja toimintamallien kehittämiseen ja toimeenpanoon.
4. Järjestetään vuosittain sisäasiainhallinnon valmiusharjoitus.
5. Osallistutaan aktiivisesti Turvallisuuskomitean toimintaan sekä valtionhallinnon valmiuspäällikkö- ja valmiussihteeritoimintaan varautumisen kehittämisessä.

2.2.8. Laillisuusvalvonta

Ministeriön osastot ja erillisyyksiköt osallistuvat yhteistoiminnassa ministeriön oikeusyksikön kanssa hallinnonalan laillisuusvalvonnan toteuttamiseen ministeriön ja sen hallinnonalan laillisuusvalvontaohjeen (SMDno/2011/700) ja laillisuusvalvontasuunnitelman mukaisesti. Sisäisen laillisuusvalvonnan tavoitteena on varmistaa toiminnan lainmukaisuuden, perus- ja ihmisoikeuksien sekä oikeusvaltioperiaatteen ja hyvän hallinnon periaatteiden toteutumisen ministeriön ja hallinnonalan toiminnassa, edistää sisäasiainhallinnolle asetettujen tehtävien toteutumista sekä ylläpitää ja vahvistaa luottamusta ministeriön ja sen hallinnonalan toiminnan lainmukaisuuteen.

Oikeusyksikkö suunnittelee laillisuusvalvontatoimintansa ja tekee vuosittaisen laillisuusvalvontatarkastussuunnitelmansa ottamalla huomioon asiat, jotka ovat nousseet esille muun muassa median tai kansalaiskirjeiden kautta, kansainvälisten ihmisoikeuselinten ja Euroopan neuvoston ihmisoikeustuomioistuimen sekä kansallisten tuomioistuinten ja ylimpien laillisuusvalvojen suositus- ja ratkaisutoiminnassa tai erityisvaltuutettujen toiminnassa. Lisäksi oikeusyksikkö nostaa aiheita esille omasta aloitteesta. Tarkastukset suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä ministeriön osastojen ja sisäisen tarkastuksen kanssa. Tarkastuksissa nostetaan esille laillisuusvalvontaohjeessa mainitut asiat ja sen lisäksi oikeusyksikkö on ennen laillisuusvalvontatarkastuksia yhteydessä muun muassa ylimpiin laillisuusvalvojiin ja erityisvaltuutettuihin tiedon saamiseksi mahdollisista ajankohtaisista tarkastusteemoista. Oikeusyksikkö kuulee tarvittaessa myös kansalaisjärjestöjen edustajia. Tarkastuksista laaditaan tarkastuskertomus, johon sisällytetään tarvittaessa toimenpidesuosituksia. Suositusten toimeenpanoa seurataan. Tarkastuksen kohteena ollut virasto raportoi tarkastusraportin mahdollisten suositusten ja huomautusten toimeenpanosta oikeusyksikölle.

Oikeusyksikkö laatii vuosittain ministeriön ja hallinnonalan laillisuusvalvontakertomuksen, johon kootaan tietoa myös ministeriön osastojen ja hallinnonalaan kuuluvien virastojen laillisuusvalvontakertomuksista. Laillisuusvalvontakertomuksessa esitetään tarvittaessa toimenpidesuosituksia laillisuusvalvonnan kehittämiseksi.

Toiminnan ja talouden suunnittelussa ja toteuttamisessa otetaan huomioon hallinnonalan toiminnan, talouden ja laillisuuden tarkastukset ja erityisesti tarkastuskertomuksissa esitetyt toimenpidesuosituksiset. Hallinnonalaan koskevat tarkastuskertomukset, laillisuusvalvontakertomus sekä muut keskeiset laillisuusvalvontahavainnot käsitellään tulokeskusteluissa. Laillisuusvalvonnan kehittämistyöryhmässä seurataan ja sovitetaan yhteen ministeriön ja hallinnonalan laillisuusvalvonnan toimeenpanoa sekä tuetaan ja kehitetään sisäistä laillisuusvalvontaa mukaan lukien ohjeistusta.

2.2.9. Lakien ja asetusten valmistelu ja säädösvalmistelun kehittäminen

Säädökset valmistellaan valtioneuvoston hyvän lainvalmisteluprosessin menettelytapojen ja ministeriön säädösvalmisteluohjeiden mukaisesti. Säädösvalmistelun laatua seurataan ja kehitetään järjestelmällisesti.

Säädösvalmistelun perustana on ministeriön lainsäädäntösuunnitelma, jossa hankkeet on hallitusohjelman ja johdon edellyttämällä tavalla asetettu tärkeysjärjestykseen. Säädöshankkeilla on realistiset aikataulut ja riittävät valmisteluresurssit. Aikataulut suunnitellaan siten, että hankkeet jakautuvat tasaisesti koko vaalikauden ajalle. Hankkeen yksityiskohtainen aikataulu esitellään ministeriön johdolle hankkeen asettamista käsiteltäessä. Osastot tekevät tiivistä yhteistyötä keskenään valmistelun varhaisesta vaiheesta lähtien. Istuntokauden HE-luettelo on merkityt hallituksen esitykset esitellään eduskunnalle ilmoitettujen aikataulujen mukaisesti. Huolehditaan EU-säädösvalmistelua koskevasta tiedonkulusta ja yhteistyöstä osastojen välillä sekä EU-lainsäädännön oikea-aikaisesta täytäntöönpanosta. Osastoilla on sisäiset säädösvalmistelun laadun seurannan ja arvioinnin menettelytavat. Osastot keräävät järjestelmällisesti tietoja säädösten toimivuudesta ja muutostarpeista.

Avointa vuorovaikutusta tehostetaan ottaen huomioon valtioneuvoston kuulemisohjeet sekä sisäasiainministeriön viestintäkäytännöt ja -linjaukset. Lisätään ennakoivaa kuulemistä ja otetaan säädösvalmistelun kehittämistyöryhmän tuella käyttöön uusia, esim. kansalaisten osallistumisympäristön tarjoamia menettelytapoja osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien parantamiseksi. Suunnitelmallisella viestinnällä tuetaan säädöshankkeiden tavoitteiden saavuttamista. Kaikissa laajoissa lakihankkeissa laaditaan viestintäsuunnitelma. Lakiesitykset laaditaan lakiteknisesti moitteettomasti. Vuonna 2014 kartoitetaan ministeriön säädösvalmisteluosaamista ja osaamisen kehittämistarpeita.

2.2.10. Yhdenvertaisuuden edistäminen ja syrjinnän torjuminen

Yhdenvertaisuus on turvallisuuden ohessa sisäasiainministeriön hallinnonalan konsernistrategian keskeinen strateginen tavoite. Ministeriön osastot ja yksiköt varmistavat, että niiden kaikessa toiminnassa edistetään yhdenvertaisuutta ja syrjimättömyyttä, sekä tarvittaessa muuttavat olosuhteita jotka estävät yhdenvertaisuuden toteutumista. Sisäasiainministeriön toimeenpanee ja kehittää kansallista syrjinnän seurantajärjestelmää, joka perustuu kolmiportaiseen tiedonkeruuseen syrjinnän ilmenemisestä eri elämäntilanteilla ja eri vähemmistö- ja ikäryhmien kohdalla. Vuosittain toteutetaan elämäntilanteittainen syrjintätutkimus ja joka neljäs vuosi julkaistaan laajempi syrjintäraportti. Seurantajärjestelmän keskeinen rakenne on laajapohjainen Syrjinnän seurantaryhmä, joka koostuu viranomaisten, yhdenvertaisuuselinten, eri vähemmistö- ja ikäryhmiä edustavien järjestöjen, työelämän osapuolten ja tutkimuslaitosten edustajista.

Ministeriö ohjaa ja tukee viranomaisten yhdenvertaisuussuunnittelua ja antaa yhdenvertaisuuslain mukaiset yleiset suositukset yhdenvertaisuussuunnitelmien sisällöiksi. Yhdenvertaisuusvaikutusten arviointia kehitetään ja viranomaisia koulutetaan arviointiprosessien toteuttamisessa lainsäädännön valmistelun ja politiikkaohjelmien sekä strategia-asiakirjojen valmistelun yhteydessä. Yhdenvertaisuutta edistetään myös yhdessä keskeisten ministeriöiden ja eri syrjintäperusteita edustavien kattojärjestöjen kanssa suunnittelemalla ja toteuttamalla vuosittainen syrjinnän vastainen ohjelma, jota rahoittavat ministeriöt ja EU Progress- ohjelman ”Syrjimättömyys” -toimintalinja. Vuodesta 2014 lähtien vastaavaa rahoitusta hankitaan uudesta oikeusalan rahoitusohjelmasta ”Rights, Equality and Citizenship Programme”. Lisäksi suunnitellaan ja toteutetaan muita EU -rahoitteisia kansainvälisiä ja kansallisia hankkeita yhdenvertaisuuden ja edistämiseksi ja syrjinnän torjumiseksi, ja osallistutaan kumppanina muiden eurooppalaisten toimijoiden hanketyöhön.

Sisäasiainministeriö koordinoi ja kehittää valtioneuvoston asettaman Etnisten suhteiden neuvottelukunta ETNO:n toimintaa hyvien etnisten suhteiden, yhteistyön ja vuorovaikutuksen edistämiseksi sekä maahanmuuttajien vaikutusmahdollisuuksien ja järjestötoiminnan kehittämiseksi. ETNO avustaa eri viranomaisia maahanmuutto-politiikan asiantuntijana. Vuosina 2013–2017 kehitetään menetelmiä ja käytännöllisiä malleja hyvien suhteiden ja vuorovaikutuksen kasvattamiseksi kantaväestön, maahanmuuttajien ja vähemmistöryhmien kesken sekä tuetaan seitsemää alueellista neuvottelukuntaa niiden toiminnassa alue- ja paikallistasolla.

Ministeriön sisäistä yhdenvertaisuutta vahvistetaan antamalla henkilöstölle yhdenvertaisuuteen ja syrjimättömyyteen liittyvää täydennyskoulutusta osastojen ja yksiköiden kartoittamien tarpeiden pohjalta. Täydennyskoulutuksen järjestämistä koordinoi ministeriön tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusasioiden koordinaatioryhmä (SITY -ryhmä), joka myös vastaa ministeriön yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnittelusta, suunnitelmien toteutumisen seurannasta ja yhdenvertaisuus- ja tasa-arvotilanteen arvioinnista. Osastot ja erillisyyksiköt raportoivat koordinaatioryhmälle hallitusohjelmaan kirjattujen sekä ministeriössä käynnissä olevien tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyvien politiikkaohjelmien toimeenpanosta, joita ovat mm. Vammaispoliittinen ohjelma, Romanipoliittinen ohjelma, Ihmisoikeustoimintaohjelma ja Hallituksen tasa-arvo-ohjelma. Ministeriön osastot ja erillisyyksiköt osallistuvat ministeriön yhdenvertaisuussuunnitelman 2014 toimeenpanoon suunnitellulla tavalla.

2.3. Muut yhteiset hallinnonalatason kokonaisuudet

2.3.1. EU ja kansainväliset asiat

Ministeriössä on määritelty EU- ja kansainvälisten asioiden painopisteet (1. reagoimme ulkoisen turvallisuusympäristön muutoksiin, 2. edistämme EU:n toimintakykyä maahanmuuttovirtojen hallitsemiseksi, sekä 3. parannamme edellytyksiä kansainväliselle yhteistyölle) ministeriön hallinnonalan konsernistrategian tavoitteiden toteuttamiseksi. Painopisteiden toteutumista seurataan vuosittain, jolloin samalla arvioidaan painopisteiden päivitystarpeita.

Ministeriön EU- ja kansainvälisten asioiden yhteensovittamisjärjestelmä toimii jatkossakin siten, että ministeriön kannanmuodostus on oikea-aikaista ja tavoitteellista. Kehitetään edelleen erityisesti ennakoivaa vaikuttamista EU-asioiden valmistelussa, muun muassa laatimalla konkreettisia asiakohtaisia vaikuttamissuunnitelmia ministeriön EU-tavoitteiden toteuttamiseksi.

Parannetaan ministeriön ylimmän johdon kansainvälisten vierailujen ennakointia ja sisällön suunnittelua siten, että vierailuilla tuetaan tehokkaasti ministeriön EU- ja kansainvälisten asioiden painopisteiden toteuttamista. Varmistetaan, että vierailujen käytännön järjestelyt toteutetaan tehokkaasti ja ministeriön delegaatioiden kokoonpanot ovat tarkoituksenmukaisia.

Edistetään painopistelinjausten mukaisesti oikeus- ja sisäasioiden monivuotisen ohjelman (Tukholman ohjelma) ja EU:n sisäisen turvallisuuden strategian, sekä niiden täytäntöönpanoa koskevien toimintasuunnitelmien tehokasta toteuttamista. Valmistaudutaan tulevien oikeus- ja sisäasioiden strategisten suuntaviivojen (Post-Tukholma) laatimiseen ministeriössä määriteltyjen tavoitelinjausten pohjalta. Ennakkovaikutetaan komissioon Suomen tavoitteiden sisällyttämiseksi strategiaan painopisteisiin. Lisäksi tehdään tiivistä yhteistyötä muiden jäsenvaltioiden kanssa sekä edistetään yhteyksiä Euroopan parlamentin kanssa.

Ministeriön kv-yksikkö jatkaa aktiivisena toimijana Venäjän viisumivapauteen ja itäliikkuvuuden kasvuun varautumisessa. Yksikkö huolehtii EU:n ja Venäjän viisumivapauteen varautumisen ja itäliikkuvuuden kasvun edellyttämistä tehtäväkokonaisuuksista yhteistyössä ministeriön osastojen, valtiohallinnon eri toimijoiden sekä EU-kumppaneiden kanssa.

2.3.2. Siviilikriisinhallinta

Toimeenpannaan päivitettyssä siviilikriisinhallinnan kansallisessa strategiassa asetetut tavoitteet huomioiden valtioneuvoston linjaukset ja Suomen sitoumukset kansainvälisessä siviilikriisinhallinnassa. Siviilikriisinhallinnan kotimaan operatiivisia valmiuksia kehitetään suunnitelmallisesti ja kustannustehokkaasti.

Kotimaan valmiuksien yhteensovittamisessa otetaan huomioon sisäinen ja ulkoinen turvallisuus osana kokonaisvaltaista lähestymistapaa kriisinhallinnassa. Toimintaympäristöjen muutokset edellyttävät kotimaan valmiuksien joustavuutta ja nopeutta, voimavarojen kehittämistyötä sekä yhteistyömuotojen tehostamista.

Sisäasiainhallinto osallistuu vahvasti EU:n ja kansainvälisten järjestöjen siviilikriisinhallintatoiminnan kehittämiseen ja vahvistaa operatiivista valmiutta vastata kansainvälisen toimintaympäristön yhä monimuotoisempiin haasteisiin. Varmistetaan, että kansallisen strategian vision mukaisesti Suomi on edelleen edelläkävijä kansainvälisessä siviilikriisinhallinnassa.

Sisäasiainhallinnon ja siviilikriisinhallinnan tehtäviin osallistuneiden asiantuntijoiden kokemuksia hyödynnetään tehokkaasti sisäisen turvallisuuden parantamiseksi. Tuetaan suomalaisten asiantuntijoiden hakeutumista johtopaikoille. Organisaationäkökulmaa vahvistetaan lisäämällä siviilikriisinhallintaan osallistuminen osaksi hallinnonalojen strategioita ja toimintasuunnitelmia. Laajalla sidosryhmäyhteistyöllä edistetään hallinnonalojen ja kansalaisjärjestöjen välistä kanssakäymistä ja tietojenvaihtoa siviilikriisinhallinnasta.

Sisäasiainministeriö	toteuma 2011	toteuma 2012	arvio 2013	TAE tavoite 2014	TTS-kausi			
					2015	2016	2017	2018
Skh kotimaan valmiudet								
Koulutettavapäivän kustannukset	636	640	460	460	460	460	460	460
Hyväksytyt/ehdolle asetetut asiantuntijat	0,56	0,52	0,57	0,57	0,60	0,60	0,60	0,60
Toimintamenomääräraha, 1 000 euroa	1 530	1 437	1 439	1 439	1 439	1 439	1 439	1 439
Henkilötyövuodet	24,0	26,5	27,0	26,0	26,0	26,0	26,0	26,0

2.3.3. Tietohallinto

Kehyskauden keskeisiä painopistealueita ovat:

1. Hallinnonalan tietohallinnon johtamisen ja ohjauksen kehittäminen

Hallinnonalan tietohallinnon johtamista ja ohjausta kehitetään tavoitteelliseksi nykyistä voimakkaamman konserniohjauksen ja yhteistyön sekä kokonaisarkkitehtuurityön kautta. Hallinnonalan isojen tietojärjestelmähankkeiden seuranta ja tukeminen sekä tietoturvaan koskevien päätöksentekomenettelyiden kehittäminen on hallinnonalan uuden tietohallintostrategian ohella tärkeä osa tietohallinnon ohjausta. Lisäksi johtamista ja ohjausta kehitetään uusien hankehallinnan toimintatapojen kautta.

2. Hallitusohjelman mukaisten ICT-menosäätöjen toteuttaminen yhteistyössä toimialojen kanssa

Kehyskaudella toteutetaan hallinnonalalle kohdennetut ICT-menosäätöt ja sen lisäksi kehitetään tiukkaa kustannustietoisuutta mukaan lukien tietoturvasuus ja sen oikea taso hallinnonalalla. Erityisesti korostetaan tähän liittyen toimialojen/virastojen toiminnallisten johtojen roolia.

3. Hallinnonalalta poistuvien ICT-tehtävien hallittu siirto valtion uuteen palvelukeskukseen

Tietohallintoasioiden siirtyessä jatkossa yhä enemmän valtiovarainministeriön ohjaukseen, ministeriö pyrkii aktiivisesti vaikuttamaan niissä tehtäviin päätöksiin, jotta sisäasiainhallinnon käyttämät julkisen hallinnon yhteiset ICT-palvelut ovat laadukkaat, tietoturvalliset sekä kustannustehokkaat. Toimialariippumattomien ICT-tehtävien siirron johtaminen, ohjaus ja tukeminen siten, että ICT-toiminnan jatkuvuus ja henkilöstön hyvinvointi muutostilanteessa varmistetaan.

4. Hallinnonalalle jäävien ICT-tehtävien uudelleen järjestäminen

Hallinnonalalle jäävien ICT-tehtävien uudelleen järjestäminen tehdään toimintalähtöisesti, viranomaisten toimintakyky varmistaen sekä yhdenmukaistaen hallinnonalan ICT-palveluita ja -prosesseja. Kehittämällä ja ottamalla käyttöön laadukkaita ja tietoturvallisia työvälineitä, lisätään työskentelyn joustavuutta ja samalla suojataan kyberympäristöämme niihin kohdistuvilta uhkilta. Tietohallinto toimeenpanee osaltaan kyberturvallisuusstrategian sisäasiainhallinnon toimeenpanosuunnitelmaa.

Sisäasiainministeriö	toteuma 2011	toteuma 2012	arvio 2013	TAE tavoite 2014	TTS-kausi			
					2015	2016	2017	2018
Tietohallinto								
Kokonaisarkkitehtuurin kypsyystaso ¹	2	2	2	3	3	4	5	–
Tyytyväisyys tietohallinnon konserniohjaukseen ²	–	–	–	2,5	3	3	3	–
Toimintamenomääräraha, 1 000 euroa	6 107	11 723	8 588	12 890	5 827	5 827	5 827	–
Henkilötyövuodet	9,5	9,5	8,5	8,0	8,0	8,0	8,0	–

¹ Kokonaisarkkitehtuurin tasoa mitataan 8-osaisella kypsyysmallilla (kuvaukset, menetelmä, hallintaprosessit, kehittäminen ja käyttöönotto, organisointi, substanssitoiminnan tuki, arkkitehtuuriyhteensopivuus), jossa kussakin osa-alueessa pienin taso on 0 ja paras 5.

(1=ei hallittu, 2=osittainen, 3=määritelty, 4=johdettu, 5=strateginen)

² Kysely tietohallinnon konserniohjauksen toimivuudesta, asteikko 1-5

2.3.4. Toimitilahallinto

SM:n hallinnonalan toimitilastrategia tarkistetaan vuoden 2014 aikana vastaamaan valtion uudistettua toimitilastrategiaa. HTH -järjestelmän käyttö vakiinnutetaan hallinnonalan virastoissa vuoden 2014 aikana.

Tavoitteena on suunnittelukaudella aktiivisilla toimenpiteillä hillitä toimitilamenojen kasvua tai parhaassa tapauksessa vähentää toimitilamenoja. Tämä tapahtuu luopumalla tarpeettomista toimitiloista ja tehostamalla toimitilojen käyttöä. Toimialat sitoutuvat mahdollista toimitilaa hankkiessaan tiedustelemaan vapaasta tai vapautuvasta toimitilasta ensisijaisesti hallinnonalan muilta toimijoilta.

Hallinnonalan virastot suorittavat suunnittelukauden alkupuolella toimitilojen riskikartoituksen.

Sisäasiainministeriön hallinnonala huomioi energiatehokkuuden omassa toiminnassaan ja toimii vahvana esimerkkinä energiatehokkuuden edistämisessä. Hallinnonalan virastot asettavat energiatehokkuuden parantamistavoitteet ja laativat virastokohtaiset suunnitelmat.

2.3.5. Sisäasioiden EU-rahastot

Tulevan EU:n monivuotisen rahoitusohjelmakauden 2014–2020 uudet sisäasioiden rahastot (turvapaikka- ja maahanmuuttorahasto sekä sisäisen turvallisuuden rahasto) käynnistetään TTS -kauden aikana täysimääräisesti ja rahastojen monivuotisten ohjelmien tehokas toimeenpano varmistetaan. Panostetaan kattavaan tiedottamiseen ja potentiaalisten tuenhakijoiden sekä hankkeita toteuttavien tahojen koulutukseen.

Varmistetaan uusien rahastojen sujuva hallinnointi ja riittävät resurssit ottaen huomioon, että päättyvän rahoitusohjelmakauden ja uuden rahoitusohjelmakauden monivuotisten ohjelmien toimeenpano tapahtuvat etenkin vuosien 2014–2015 aikana päällekkäin eri soveltamissääntöjä noudattaen. Huolehditaan myös rahastoja hallinnoivien henkilöiden riittävästä koulutuksesta ja perehtymisestä uusiin rahoitusvälineisiin.

Rahastojen ohjelmien ja osarahoitettavien toimien avulla pyritään vastaamaan sisäasiainhallinnon toimialalla oleviin haasteisiin sekä täydentämään ja kehittämään toimintoja.

Päättyvän rahoitusohjelmakauden 2007–2013 SOLID -rahastojen osalta varmistetaan rahastojen hyvä hallinnointi ja arvioidaan kattavasti kuluneen rahoitusohjelmakauden tuloksia.

Tulevalla TTS -kaudella hyödynnetään mahdollisimman kattavasti myös muita oikeus- ja sisäasioiden rahastoja ja muuta ulkoista rahoitusta.

Sisäasiainministeriö	toteuma 2011	toteuma 2012	arvio 2013	TAE tavoite 2014	TTS-kausi			
					2015	2016	2017	2018
SOLID- ja EUSA-rahastojen vastuuviranomaistehtävät								
Määräraha, SOLID 1 000 euroa	–	15 030	22 100	21 500	3 694	–	–	–
Määräraha, EUSA 1 000 euroa	–	–	–	10 480**	11 234**	10 857**	10 857**	10 857**
Henkilötyövuodet, SOLID	9,59	–	10,5	10,5*	–	–	–	–
Henkilötyövuodet, EUSA	–	–	–	–	10,5**	9**	9**	9**

* Rahastojen vastuuviranomaisten henkilötyövuodet pyritään kattamaan vuonna 2014 solid- rahastojen teknisellä tuella ja vuodesta 2015 eteenpäin EUSA- rahastojen teknisellä tuella.

** TTS- kauden arvio perustuu laatimishetkellä käytettävissä olleisiin tietoihin jäsenvaltiokohtaisista allokatioista. Päätöstä EU:n uuden rahoituskehyskauden 2014–2020 kansallisista osuuksista odotetaan loppuvuodesta 2013 / alkuvuodesta 2014.

3. Poliisitoimi

3.1. Suunnittelukauden yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet

Poliisitoimen yhteiskunnallisena vaikuttavuustavoitteena on turvata oikeus- ja yhteiskuntajärjestystä, ylläpitää yleistä järjestystä ja turvallisuutta sekä ehkäistä ja estää ennalta rikoksia, selvittää niitä ja saattaa ne syyteharkintaan.

Poliisitoimen yhteiskunnallinen vaikuttavuus toteutuu, kun ihmisten kokema turvallisuuden tunne säilyy hyvänä ja poliisiin toimintaan luotetaan. Tässä onnistuminen vaatii erityisesti sitä, että kiireellinen poliisiapu on saatavissa, rikosten selvitystaso pysyy hyvänä ja poliisin lupahallinto toimii asiakaslähtöisesti. Lisäksi poliisitoimen tulee osallistua kansallisen kilpailukyvyyn kannalta tärkeän sisäisen turvallisuuden ylläpitämiseen ja varmistaa ihmisten tasavertainen kohtelu. Samaten poliisi torjuu tehokkaasti laitonta maahantuloa.

Poliisitoimen yhteiskunnallista vaikuttavuutta arvioidaan seuraavien tunnuslukujen avulla. Tavoitteena on saavuttaa vähintään Pora III -linjausten mukaiset tavoitetasot kehyskaudella 2015-2018.

Poliisitoimen yhteiskunnallinen vaikuttavuus	toteuma 2011	toteuma 2012	arvio 2013	TAE 2014	TTS-kausi			
					2015	2016	2017	2018
Rikoslakirikosten määrä, enintään	525 725	484 411	472 045	470 000	465 000	465 000	465 000	465 000
Katuturvallisuusindeksin arvo, vähintään (1999=100) (PORA III)	78,7	85,8	90,0	86,5	87,0	87,0	87,0	87,0
Liikenneturvallisuusindeksin arvo, vähintään (1999=100) (PORA III)	145,1	165,3	175,3	155,0	170,0	170,0	170,0	170,0
Kansalaisten kokema turvallisuuden tunne, keskiarvo vähintään (asteikko 1-4) ¹	–	3,40	–	3,6	–	3,6	–	3,6
Kansalaisten luottamus poliisin toimintaan, keskiarvo vähintään (asteikko 1-4) ²	–	3,00	–	3,0	–	3,0	–	3,0

¹ Kansalaisten turvallisuuden tunnetta mitataan Poliisibarometri -tutkimuksen kysymyksellä Kuinka vakavana ongelmana pidätte rikollisuutta lähiympäristössä, 1= erittäin vakava, 2= melko vakava, 3= ei kovin vakava, 4= ei lainkaan vakava. Lähde: Poliisibarometri 2012, 2014 ja 2016. Joka toinen vuosi tehtävä kansalaishaastattelu. Sisäasiainministeriön julkaisusarja, www.intermin.fi

² Kansalaisten luottamusta poliisin toimintaan mitataan Poliisibarometri -tutkimuksen kysymyksellä Missä määrin luotatte seuraavien viranomaisten toimintaan..., 1= erittäin vähän, 2= melko vähän, 3= melko paljon, 4= erittäin paljon. Lähde: Poliisibarometri 2012, 2014 ja 2016. Joka toinen vuosi tehtävä kansalaishaastattelu. Sisäasiainministeriön julkaisusarja, www.intermin.fi

3.2. Keskeiset toimenpiteet vuonna 2014

Esitutkinta-, pakkokeino- ja poliisilakien uudistusten toteuttamista ohjataan ottamalla erityisesti huomioon asianosaisten oikeussuojakeinot ja turvallisuuskäsitteet.

Poliisin työssä korostuu yleistä järjestystä ja turvallisuutta uhkaavien riskien ennaltaehkäisy laaja-alaisen turvallisuusyhteistyön avulla. Poliisilla on päävastuu useissa sisäisen turvallisuuden ohjelman ennaltaehkäisevien toimenpiteiden toteuttamisessa. Poliisi kiinnittää erityistä huomiota väkivaltarikollisuuden, lapsiin ja nuoriin kohdistuvien sekä nuorten tekemien rikosten torjuntaan sekä käyttää moniviranomaismenetelmiä (Marak, Ankkuri, Lastenasiantalo).

Ennalta ehkäisevässä nettipoliisitoiminnassa hyödynnetään entistä enemmän sosiaalista mediaa ja muita sähköisiä osallistumiskanavia sekä tehdään moniammattillista yhteistyötä muiden verkko toimijoiden kanssa. Poliisiyksiköiden välistä yhteistyötä lisätään erityisesti vaativassa rikostorjunnassa ja sarjajuttujen tutkinnassa. Kansainvälisen ja vakavan rikollisuuden torjunnassa poliisi vahvistaa kansainvälistä yhteistyötä ja osaamistaan ja varmistaa uusien torjuntakeinojen edellytyksiä parantavan lainsäädännön ajanmukaisuuden.

Poliisi ehkäisee ennalta turvallisuusriskejä

1. Laaditaan poliisin ennalta estävän toiminnan kokonaisstrategian pohjalta toimeenpanosuunnitelma ja käynnistetään sen toimeenpano.
2. Uudistetaan poliisin liikennevalvontastrategia, jossa otetaan huomioon suunniteltava liikennevalvonnan kehittämisohjelma, liikenne- ja viestintäministeriön kanssa asetettavat liikenneturvallisuuden yhteiset tulostavoitteet, liikennevalvonnan uusien toimintatapojen ja teknisten valvontamenetelmien hyödyntäminen älyliikennestrategian mukaisesti sekä liikenneturvallisuuden parantamiseen tähtäävät muut keskeiset asiat.
3. Toteutetaan järjestäytyneen rikollisuuden torjuntastrategiaa ja laaditaan toimeenpanosuunnitelma, jossa hallinnollinen torjunta on keskeinen toimintatapa; toteutetaan kansallisen kyberstrategian poliisia koskevia tavoitteita ja arvioidaan tietoverkkorikollisuuden torjuntastrategian tarve; toteutetaan uutta terrorismin torjuntastrategiaa, joka perustuu neljään pilariin: ennaltaehkäisyyn, paljastamiseen, estämiseen sekä varautumiseen ja seurausten hallintaan. Järjestäytyneen rikollisuuden pääsyä elinkeinoluallisiin toimintoihin estetään laaja-alaisella viranomaisyhteistyöllä. Poliisihallitus panee täytäntöön poliisia koskevien EU:n vakavan ja järjestäytyneen rikollisuuden toimintapoliittisen syklin strategiset ja operatiiviset tavoitteet.
4. Torjutaan talousrikollisuutta ja harmaata taloutta edistämällä kuudennen talousrikosohjelman täytäntöönpanoa lisärahoitusta kohdentamalla ja tehostamalla talousrikostorjuntaa ja rikosyhödyn jäljittämistä. Kartoitetaan korruptiolle riskialttiit alat ja tilanteet, jotta niihin voidaan puuttua.
5. Tehostetaan hallinnollisten valvontatoimenpiteiden vaikuttavuutta erityisesti ampuma-aseturvallisuuden edistämiseksi.

6. Osallistutaan kolmannen sisäisen turvallisuuden ohjelman toimeenpanoon. Huolehditaan EU-poliisi-yhteistyössä vahvistettujen sisäisten turvallisuuden tavoitteiden kansallisesta täytäntöönpanosta.
7. Jatketaan rahapeliyhteisöjen teknisen valvonnan suunnittelua ja kehittämistä, selvitetään arpajais-hallinnon organisaation muutostarpeet sekä kehitetään rahapelitoimintaan liittyvää tilannetietoisuutta, haitta-arviointijärjestelmää sekä selvitetään mahdollisuudet kehittää rahapelimonopolia estämällä ulkomaille tapahtuvaa pelaamista.

Poliisi on mukana rakentamassa kilpailukykyistä, suvaitsevaista ja monimuotoista Suomea

1. Harmaan talouden ja talousrikollisuuden tehostetulla torjunnalla poliisi ehkäisee ennalta rikosriskejä ja luo edellytyksiä lailliselle ja terveelle liiketoiminnalle. Osallistutaan korruptionvastaista toimintaa johtavan viranomaisverkoston vahvistamiseen ja korruptiolle riskialttiiden toimialojen ja tilanteiden kartoittamiseen.
2. Laittoman ulkomaisen työvoiman käytön tutkintaa tehostetaan osana laittoman maahantulon torjuntaa ja sisämaan ulkomaalaisvalvontaa.
3. Poliisi toteuttaa aktiivista ja vastuullista maahanmuuttopolitiikkaa osallistumalla maahanmuuton tulevaisuus 2020 strategian mukaisten linjausten toimeenpanoon ja torjumalla viharikoksia. Poliisi vaikuttaa maahanmuuttoviranomaisten moniviranomaismallin käyttöönottoon turvapaikka-asioissa. Kartoitetaan laittoman maahantulon torjuntaan ja erityisesti ulkomaalaisvalvontaan liittyvät poliisin toimivaltuuksien muutostarpeet ja saatetaan ne vastaamaan tämän päivän vaatimuksia. Selvitetään ulkomaalaislupa- ja turvapaikka-asioiden toimivaltakysymykset yhteistyössä Maahanmuuttoviraston ja muiden sidosryhmien kanssa.
4. Poliisi varautuu toiminnallisesti Itäliikkuvuuden kasvuun sekä Venäjän ja EU:n välillä valmisteltavan viisumivapaussopimuksen vaikutuksiin. Selvitetään Venäjän ja EU:n välillä valmisteltavan viisumivapaussopimuksen vaikutukset poliisin toimintaan, henkilöstötarpeisiin ja investointeihin.
5. Maamme korkean turvallisuustason säilyttämiseksi poliisi kiinnittää erityistä huomiota väkivalta-rikollisuuden ja väkivaltaisten ääriliikkeiden toimintaedellytysten estämiseen.
6. Selvitetään turvapaikkatutkinnan keskittämispyrkimysten tilanne ja tehdään esitys tarvittavista jatkotoimenpiteistä

Poliisipalvelujen saatavuus ja laatu varmistetaan perus- ja ihmisoikeuksia kunnioittaen ja hyvää hallintoa noudattaen

1. Poliisin toimintakykyä ja näkyvyyttä ylläpidetään huolehtimalla kenttä- ja rikostutkintatehtävien riittävistä voimavaroista. Poliisi ylläpitää korkeaa turvallisuustasoa yhteistyössä muiden viranomaisten ja turvallisuusalan toimijoiden sekä kansalaisten kanssa. Poliisin toiminnallisten tulosten alueelliseen vaihteluun kiinnitetään erityistä huomiota.
2. Poliisitehtävien laadukas suorittaminen ja ihmisoikeuksien kunnioittaminen varmistetaan ammattitaidon korkealla tasolla, asiantuntevalla johtamisella ja tehokkaalla laillisuusvalvonnalla.
3. Poliisin lupahallintoa kehitetään lisäämällä sähköisiä asiakaspalveluja, jotka osaltaan parantavat asiakaspalvelun joustavaa saatavuutta. Vuoteen 2020 mennessä poliisin lupapalvelut toimivat sähköisesti. Poliisi vauhdittaa myös muiden sähköisten asiointipalvelujen käyttöönottoa ja varmistaa näiden palvelujen esteettömyyden. Poliisipalveluja järjestettäessä huolehditaan väestön kielellisestä tasavaroista. Kehitetään poliisin lupapalveluiden käsittelyaikojen seurantaa. Sähköisellä asiointilla ja prosesseja kehittämällä vähennetään asiakaskäyntejä poliisin luona. Osana kehittämistyötä kartoitetaan mahdolliset lainsäädännönmuutostarpeet etupainotteisesti.
4. Aselupiin liittyviä lupamenettelyjä yhdenmukaistetaan lupahenkilöstön uudenmuotoisella koulutuksella sekä toimintoja keskittämällä. Asetietojärjestelmä Luhtia kehitetään kehittävän ylläpidon kautta.
5. Poliisin kaluston ja välineistön ajanmukaisuudesta huolehditaan ja yhteiskäyttöä lisätään. Poliisin tietojärjestelmähankkeet toteutetaan viranomaisyhteistyötä vahvistavalla tavalla.
6. Terävoitetaan hankesuunnittelua, -hallintoa ja -seurantaa ja huolehditaan erityisesti ICT-hankkeiden läpiviennistä asetettujen tavoitteiden mukaisesti tavoitteena tuottavuuden parantaminen ja lupahallinnon asiakaspalvelun turvaaminen.
7. Laaditaan poliisin kansainvälisen toiminnan strategian täytäntöönpanosuunnitelma vuosille 2014-2016.

Poliisin tulevaisuuden toimintakyky varmistetaan

1. Toteutetaan poliisin hallintorakenneuudistuksen toimeenpanon edellyttämät strategiset johto- ja ohjaustehtävät sekä toteutetaan Pora III -hankkeessa tehtyjen linjausten toteuttamisesta toiminnallisten tulosten ylläpitämiseksi ja asetettujen säästöjen tavoittamiseksi. Tehdään Eduskunnan ponnien edellyttämä PORA III- arviointi ja huomioidaan sen johtopäätökset poliisitoiminnallisissa tavoitetasoissa.
2. Kartoitetaan täydennyspoliisijärjestelmän toiminnalliset käyttömahdollisuudet.
3. Toteutetaan liikenteeseen liittyvien lupa-asioiden toimivaltasiirto Liikenteen turvallisuusvirastolle (Trafi) huolehtien avoimesta viestinnästä henkilöstölle ja noudattaen hyvää henkilöstöpolitiikkaa.
4. Toteutetaan tarvittavat kustannussäästöt erityisesti toimitilakulujen, ICT -menojen, hankintojen ja palvelumaksujen osalta poliisin käyttömenojen sovittamiseksi olemassa oleviin määräraha-kehyksiin. Poliisin hankehallinta ja toimitilahallinto perustuvat pitkän aikavälin suunnitteluun ja laskelmiin ja niiden kustannuksia seurataan.
5. Tehostetaan ulkopuolisen rahoituksen hyödyntämistä poliisin hankkeissa muun muassa EU:n uuden sisäisten turvallisuuden ja maahanmuuton rahasto-ohjelmien painotusten mukaisesti ja edistetään poliisihallintoa koskevaa yhteiskunnallisesti merkittävää monitieteistä tutkimusta.
6. Toteutetaan Pora III linjausten mukaiset henkilöstösäästöt ja henkilöstörakenteiden keventäminen sekä huolehditaan toiminta- ja johtamistapojen yhdenmukaistamisesta. Luodaan malli ja toimenpidesuunnitelmat ikääntyvän henkilöstön työssä jaksamisen varmistamiseksi huomioiden poliisin eroamiskäytäntöä koskevat lainsäädäntömuutokset. Käynnistetään poliisin palkkausjärjestelmän kokonaisuudistuksen suunnittelutyö ja asetetaan palkkausjärjestelmän uudistamishanke.
7. Varmistetaan riittävä poliisin kansainvälisen yhteistyön osaaminen ja koulutus. Toimeenpannaan kansalliskielistrategian mukaiset linjaukset, panostetaan saamenkielisten poliisipalvelujen saatavuuteen sekä toteutetaan kielelliset kehittämistoimet.

3.3. Keskeiset toimenpiteet vuosina 2015-2018

Poliisi ehkäisee ennalta turvallisuusriskejä analysoimalla toimintaympäristön kehitystä. Poliisimiesten oma-aloitteisuutta rikoksiin ja häiriöihin puuttumisessa lisätään ja ennalta estävää toimintaa vahvistetaan.

Nopean ja joustavan muutoksiin reagoinnin varmistamiseksi parannetaan tilannetietoisuutta, hyödynnetään tietojohdantamista ja lisätään moniviranomaismenetelmien käyttöä. Tietoverkkojen avulla tehtävien rikosten tehostettuja torjuntatoimenpiteitä jatketaan yhteistyössä eri tahojen kanssa. Poliisin, tullin ja Rajavartiolaitoksen ja syyttäväviranomaisten yhteistyötä syvennetään. Laitonta maahantuloa ja ihmiskauppaa torjutaan ihmiskaupparikoksia paljastamalla, maasta poistamistoiminnalla ja sisämaan ulkomaalaisvalvonnalla. Osallistutaan ministeriöiden yhteisen huumausainetorjuntastrategian laadintaan.

Viranomaisten yhteisen kenttäjohtajärjestelmähankkeen toteutumisesta huolehditaan poliisipalvelujen saatavuuden turvaamiseksi ja viranomaisyhteistyön kehittämiseksi. Poliisin valvontatehtävää kehitetään ja lievien rikosten ja rikkomusten siirtäminen rikosoikeudellisesta seuraamusjärjestelmästä hallinnollisen sanktioinnin piiriin selvitetään. Viranomaisten väliset toimivaltakysymykset maahanmuuttoon liittyvissä lupa-asioissa ratkaistaan ja tehdyt päätökset pannaan täytäntöön.

Rikosprosessin nopeuttamista edistäviä toimenpiteitä jatketaan ja uhrin aseman parantamiseen rikosprosessissa kiinnitetään huomiota. Aseturvallisuutta parannetaan prosesseja ja toiminnan laatua kehittämällä.

Poliisin lupahallintoa kehitetään lupahallintostrategian tavoitteiden mukaisesti. Poliisilaitosten ja Poliisihallituksen päätösten laatua parannetaan niin, että muutoksenhakutapausten määrä, joissa poliisiviranomainen on tehnyt laintulkinta- tai menettelyvirheen on hyvin vähäinen.

Poliisikoulutuksen tutkintorakenne uudistetaan ja varmistetaan koulutus virallisilla kielillä. Poliisialan tutkimus- ja kehittämistoimintaa vahvistetaan ja kansainvälistä tutkimusyhteistyötä lisätään hyödyntämällä ulkopuolista rahoitusta.

Vaikutetaan aktiivisesti EU:n poliisiyhteistyön kehittymiseen ja huolehditaan poliisin kansainvälisen yhteistyön edellytyksistä. Kehitetään yhteistyötä Ruotsin poliisin kanssa yhteispartiointiin liittyvissä asioissa. Varmistetaan riittävästä poliisin kansainvälisen yhteistyön osaamisesta ja koulutuksesta.

3.4. Talous ja toiminnallinen tuloksellisuus

Sisäasiainministeriö kehittää poliisin tulosojausta ja kohdentaa poliisin voimavaroja hallitusohjelman linjausten mukaisesti asettamalla poliisin toiminnalliselle tuloksellisuudelle seuraavat koko suunnittelukaudelta koskevat alustavat tulostavoitteet ja niiden toteuttamiseksi tarvittavat määräraha- ja henkilötyövuosiarviot. Tavoitteena on saavuttaa vähintään Pora III -linjausten mukaiset tavoitetasot kehyskaudella 2015-2018 pl. talousrikostorjunnan tunnusluvut, joiden tavoitetaso on määritetty harmaan talouden ja talousrikosten torjuntaohjelmassa v. 2016 saakka.

Poliisitoimi	toteuma 2011	toteuma 2012	arvio 2013	TAE tavoite 2014	TTS-kausi			
					2015	2016	2017	2018
VALVONTA								
Tuottavuus								
Yjt tehtävät/henkilötyövuodet (PORA III)	355	357	369	341	355	352	352	352
Liikennevalvonnan tuottavuus, kpl/htv	893	825	858	832	832	832	832	832
Taloudellisuus								
Toimintamenomääräraha, 1 000 euroa	197 132	190 928	193 932	198 625	202 302	204 473	205 559	205 559
Henkilötyövuodet	2 998	2 791	2 831	2 876	2 904	2 932	2 932	2 932
Valvonnan kustannukset, 1 000 euroa	242 401	234 743	248 229	250 856	251 102	251 020	250 258	250 258
Taloudellisuus (kustannukset/ yjt -tehtävät), euroa	228	236	253	256	246	243	242	242
Palvelukyky ja laatu ³								
Onnistuminen kotiväkivaltaan puuttu- misessa, keskiarvo (asteikko 1-4)	–	2,86	–	3,0	–	3,0	–	3,0
Onnistuminen liikennevalvonnessa, keskiarvo vähintään (asteikko 1-4)	–	3,07	–	3,2	–	3,2	–	3,2
Onnistuminen poliisin partioinnissa ja muussa näkyvässä toiminnassa, keskiarvo vähintään (asteikko 1-4)	–	3,02	–	3,1	–	3,1	–	3,1
Liikennevalvontaan käytetty työaika, htv (PORA III)	633	592	600	619	619	619	619	619
Josta raskaan liikenteen valvontaan käytetty työaika, htv (PORA III)	53	52	53	54	54	54	54	54
Automaattisen liikennevalvonnan suoritteet, kpl	406 504	342 794	350 000	400 000	386 000	386 000	386 000	386 000
Tuotokset								
Yleisen järjestyksen ja turvallisuuden (yjt) tehtävämäärä A, B, C, kpl (PORA III)	1 064 024	995 812	999 573	980 000	1 032 072	1 032 072	1 032 072	1 032 072
Josta oma-aloitteiset tehtävät, %	28,0	28,0	29,0	29,0	30,0	30,0	30,0	30,0
Oma-aloitteisuus (%) eräissä taajama- valvontaan liittyvissä tehtävissä (PORA III)	10,1	9,7	9,3	10,0	9,7	9,7	9,7	9,7
Törkeä liikenneturvallisuuden vaaran- taminen, tapausten määrä (PORA III)	4 240	3 624	3 687	4 000	3 700	3 700	3 700	3 700
Henkilövahinkoon johtaneet liikenne- onnettomuudet, määrä (PORA III)	6 386	5 697	5 539	5 500	5 500	5 500	5 500	5 500

³ Poliisin onnistumista tehtävissään mitataan Poliisibarometri -tutkimuksen kysymyksellä Miten hyvin poliisi on mielestänne onnistunut seuraavissa tehtävissään? 1= erittäin huonosti, 2= melko huonosti, 3= melko hyvin, 4= erittäin hyvin. Lähde: Poliisibarometri 2012, 2014 ja 2016. Joka toinen vuosi tehtävä kansalaishaastattelu. Sisäasiainministeriön julkaisusarja, www.intermin.fi.

Poliisitoimi	toteuma 2011	toteuma 2012	arvio 2013	TAE tavoite 2014	TTS-kausi			
					2015	2016	2017	2018
Rattijuopumusrikosten määrä (tavallinen, törkeä, muu ja luovuttaminen) (PORA III)	23 291	20 321	18 815	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000
Laittomasti maassa tavattujen ulko- maalaisten määrä (KRP/lama -rekisteri)	3 500	3 623	4 000	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500
Ulkomaalaisvalvontaan käytetty työaika htv/vuosi	29,4	25,0	26,0	29,0	29,0	29,0	29,0	29,0
Turvapaikkatutkinnan tutkinta-aika, päättetyt jutut, keskiarvio määrästä, kpl	41	33	30	30	30	30	30	30
HÄLYTYSOIMINTA								
Tuottavuus								
Hälytystehtävät/henkilötyövuodet	1 085	897	920	966	1 052	1 069	1 074	1 074
Taloudellisuus								
Toimintamenomääräraha, 1 000 euroa	62 866	73 041	66 574	66 208	65 142	64 418	64 418	64 418
Henkilötyövuodet	981	1 110	1 065	1 015	970	954	954	954
Hälytystoiminnan kustannukset, 1 000 euroa	78 188	90 983	83 238	84 119	84 202	84 174	83 919	83 919
Taloudellisuus (kustannukset/hälytys- tehtävät A+B), euroa	93	121	111	112	100	100	100	100
Palvelukyky ja laatu								
Toimintavalmiusaika A-luokan tehtävissä, minuuttia (PORA III)	10,1	9,2	9,4	10,0	10,1	10,1	10,1	10,1
Toimintavalmiusaika A- ja B-luokan tehtävissä, minuuttia (PORA III)	16,9	16,7	17,3	16,7	17,2	17,2	17,2	17,2
Toimintavalmiusaika alle 20 min (% tehtävistä)	73,2	73,2	73,0	74,0	74,0	74,0	74,0	74,0
Toimintavalmiusaika alle 45 min (% tehtävistä)	93,2	93,3	92,0	94,0	94,0	94,0	94,0	94,0
Onnistuminen kiireellisissä hälytys- tehtävissä, keskiarvo vähintään (asteikko 1-4) ⁴	–	3,13	–	3,2	–	3,2	–	3,2
Tuotokset								
Perheväkivaltaan liittyvät hälytys- tehtävät, määrä	21 077	23 656	27 000	25 000	20 977	20 977	20 977	20 977
Yleisten paikkojen järjestyshäiriöt: häiriökäyttäytyminen ja ilkivalta, määrä	108 499	95 098	109 000	109 000	109 000	109 000	109 000	109 000
Yleisten paikkojen järjestyshäiriöt: pahoinpitelyt, määrä	28 626	27 307	29 100	29 100	29 100	29 100	29 100	29 100
Lapsiin ja nuoriin kohdistuva väkivalta (asianomistaja ikäryhmittäin), määrä								
15–17 vuotiaat	3 179	2 653	3 179	3 179	3 179	3 179	3 179	3 179
18–20 vuotiaat	5 055	4 612	5 055	5 055	5 055	5 055	5 055	5 055
A ja B hälytystehtävien määrä, enintään, kpl	841 558	749 954	750 000	750 000	841 558	841 558	841 558	841 558
A, B ja C hälytystehtävien määrä, enintään, kpl	1 064 024	995 505	980 000	980 000	1 020 000	1 020 000	1 020 000	1 020 000

⁴ Polliisbarometri 2012, 2014 ja 2016.

Poliisitoimi	toteuma 2011	toteuma 2012	arvio 2013	TAE tavoite 2014	TTS-kausi			
					2015	2016	2017	2018
RIKOSTORJUNTA								
Tuottavuus								
Selvitetyt rikoslakirikokset/ henkilötyövuodet (PORA III)	84	78	75	85	80	80	80	80
Taloudellisuus								
Toimintamenomääräraha, 1 000 euroa	274 594	279 730	280 044	280 612	276 491	275 767	275 408	275 406
Henkilötyövuodet	3 999	3 953	3 915	3 889	3 852	3 848	3 832	3 999
Rikostorjunnan kustannukset, 1000 euroa	335 948	342 711	338 156	341 735	342 071	341 959	340 920	340 920
Taloudellisuus (kustannukset/selvite- tyt rikoslakirikokset), euroa (PORA III)	1 001	1 104	1 127	1 036	1 180	1 180	1 180	1 180
Palvelukyky ja laatu								
Rikoslakirikosten selvitystaso (pl. liik- nerikokset), %, vähintään (PORA III)	49,7	50,4	49,1	51,0	50,9	50,9	50,9	50,9
Rikoslakirikosten tutkinta-aika (pl. liik- nerikokset), keskiarvo, vrk (PORA III)	86	95	102	100	95	95	95	95
Omaisuusrikosten selvitystaso, prosenttia, vähintään (PORA III)	38,2	37,8	37,0	39,3	39,3	39,3	39,3	39,3
Henkeen ja terveyteen kohdistuneiden rikosten selvitystaso, %, vähintään (PORA III)	74,5	77,2	81,0	82,0	77,5	77,5	77,5	77,5
Päätettyjen talousrikosten tutkinta- aika, keskiarvo, vrk, enintään (PORA III)	310	310	350	311	300	280	280	280
Päätettyjen talousrikosjuttujen sisälöoloaika, ka, vrk, enintään	450	454	502	400	400	350	350	350
Talousrikostorjunnan henkilö- työvuodet	357,6	407	430	430	460	400	400	400
Järjestäytyneiden rikollisryhmien määrä (EU- ja muut ryhmät), kpl (PORA III)	81	81	81	73	73	73	73	73
Järjestäytyneisiin rikollisryhmiin kuuluvien henkilöiden määrä, kpl	1 237	1 237	970	950	1 037	1 037	1 037	1 037
Onnistuminen väkivaltarikosten selvittämisessä ja torjunnassa, keski- arvo vähintään (asteikko 1-4) ⁵	–	2,97	–	3,1	–	3,1	–	3,1
Onnistuminen talousrikostorjunnassa, keskiarvo vähintään (asteikko 1-4)	–	2,68	–	3,0	–	3,0	–	3,0
Onnistuminen huumorikosten selvittämisessä ja paljastamisessa, keskiarvo vähintään (asteikko 1-4)	–	2,83	–	2,9	–	3,0	–	3,0
Onnistuminen asuntomurtojen selvit- tämisessä, keskiarvo (asteikko 1-4)	–	2,69	–	2,9	–	3,0	–	3,0
Onnistuminen autovarkauksien selvittämisessä, keskiarvo vähintään (asteikko 1-4)	–	2,68	–	2,9	–	2,9	–	2,9

⁵ Poliisibarometri 2012, 2014 ja 2016.

Poliisitoimi	toteuma 2011	toteuma 2012	arvio 2013	TAE tavoite 2014	TTS-kausi			
					2015	2016	2017	2018
Onnistuminen rasismiin viittaavien rikosten paljastamisessa ja tutkinnassa, keskiarvo vähintään (asteikko 1-4)	–	2,76	–	3,0	–	3,0	–	3,0
IT -tutkintaan käytetyt henkilötyövuodet	32	32	35	35	35	35,0	35	35
Verkossa tapahtuva poliisitoiminta (esim. vihjepalvelu, verkkopoliisi) ka vähintään (asteikko 1-4)	–	2,76	–	3,0	–	3,0	–	3,0
Tuotokset								
Kaikki selvitettyt rikokset, sis. liikenne-rikkomukset, määrä (PORA III)	750 302	663 498	654 800	690 000	660 000	660 000	660 000	660 000
Selvitetyt rikoslakirikokset, määrä (PORA III)	335 655	310 414	294 000	300 000	290 000	290 000	290 000	290 000
Haltuun saatu rikoshyöty kaikissa rikoksissa (netto), milj. euroa	37,4	44,0	50,0	60,0	60,0	60,0	60,0	60,0
Haltuun saatu rikoshyöty talousrikoksissa (netto), milj. euroa	31,8	36,0	40,0	55,0	55,0	55,0	55,0	55,0
Päätetyt talousrikokset, määrä	1 671	1 693	2 050	2 150	2 200	2300	2300	2300
Avoinna olevat talousrikokset, määrä	2 014	2 007	1 700	1 400	1 200	1 000	1 000	1 000
Päätettyjen järjestäytyneen rikollisuuden juttujen määrä, kpl (PORA III)	619	530	600	600	597	597	597	597
Henkeen ja terveyteen kohdistuvat rikokset, määrä	43 022	40 953	38 000	38 000	38 000	38 000	38 000	38 000
Poliisin tietoon tulleet törkeät huumausainerikokset, määrä	880	809	800	800	850	850	850	850
LUPAHALLINTO								
Tuottavuus								
Kaikki myönnettyt luvat/lupahallinnon henkilötyövuodet	1 383	1 514	1 697	1 580	1 230	1 297	1 297	1 297
Maksulliset luvat/lupahallinnon henkilötyövuodet	1 859	2 012	2 120	2 135	1 753	1 753	1 753	1 753
Maksuttomat luvat/lupahallinnon henkilötyövuodet	335	325	325	325	325	325	325	325

Poliisitoimi	toteuma 2011	toteuma 2012	arvio 2013	TAE tavoite 2014	TTS-kausi			
					2015	2016	2017	2018
Taloudellisuus								
Lupahallinnon toimintameno- määräraha, 1 000 euroa	1 384	- 7 471	2 171	2 183	1 809	1 809	1 809	1 809
Henkilötyövuodet	857	871	860	860	820	778	778	778
Lupapalvelujen kustannukset, 1 000 euroa	46 317	52 465	61 000	61 000	48 190	48 190	48 190	48 190
Taloudellisuus (kustannukset/poliisin myöntämät luvat), euroa	39	39	45	45	48	48	48	48
Lupahallinnon kustannusvastaavuus, prosenttia	109	123	115	100	100	100	100	100
Lupahallinnon tuottotavoite, 1000 euroa	50 514	64 611	61 000	61 000	48 190	48 190	48 190	48 190
Palvelukyky ja laatu								
Koulutustunnit/lupahallinnon henkilötyövuodet	26,2	25,9	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0
Käsittelyaika, kansalaisuushakemus (vrk)	73	78	60	40	40	40	40	40
Käsittelyaika, I vaiheen ajokorttilupa (vrk)	6,0	6,6	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0
Aseiden hallussapitolupiin kohdistuvat peruutukset ja varoitukset	3 290	2 967	3 200	3 200	3 200	3 200	3 200	3 200
Ajo-oikeuspäätökset	69 059	67 486	69 000	69 000	69 000	69 000	69 000	69 000
Järjestyksenvalvojakorttien peruutukset ja varoitukset	454	359	400	400	400	400	400	400
Vartijakorttien peruutukset ja varoitukset	146	359	400	400	400	400	400	400
Onnistuminen lupapalveluissa, keskiarvo (asteikko 1-4) ⁶	-	3,28	-	3,3	-	3,3	-	3,3
Tuotokset								
Poliisin myöntämät luvat yhteensä, kpl	1 185 394	1 329 222	1 349 000	1 354 000	1 009 000	1 009 000	1 009 000	1 009 000
Matkustusasiakirjat (passit ja henkilökortit yhteensä)	613 429	761 567	800 000	800 000	800 000	800 000	800 000	800 000
Ajolut	365 003	365 246	350 000	350 000	-	-	-	-
Aseluvat	67 096	59 048	60 000	60 000	60 000	60 000	60 000	60 000
Ulkomaalaisluvat	64 080	68 390	65 000	70 000	75 000	75 000	75 000	75 000
Muut luvat	13 485	12 437	12 000	12 000	12 000	12 000	12 000	12 000
Poliisin lupahallinnon asiakas- käynnit, kpl	-	-	-	1 600 000	1 150 000	900 000	800 000	800 000
Sähköisen asioinnin toteuma-aste, %	-	-	-	20	40	55	75	75

⁶ Poliisibarometri 2012, 2014 ja 2016.

Poliisitoimi	toteuma 2011	toteuma 2012	arvio 2013	TAE tavoite 2014	TTS-kausi			
					2015	2016	2017	2018
LUPAVALVONTA								
Taloudellisuus								
Henkilötyövuodet (sisältyvät lupahallinnon henkilötyövuosien kokonaismäärään)	220	210	212	212	212	212	212	212
Lupavalvonnan kustannukset (maksuttomat lupapalvelut), 1 000 euroa	13 320	13 842	14 101	14 135	14 207	14 221	14 236	14 236
Suoritteet								
Valvonnalliset toimenpiteet yhteensä, kpl	72 570	70 925	72 688	72 700	72 200	72 200	72 200	72 200
HENKISET VOIMAVARAT								
Henkilöstömäärä ja rakenne								
Henkilötyövuodet yhteensä	10 708	10 466	10 243	10 288	10 158	10 096	10 032	10 032
Poliisimiehet, htv	7 653	7 539	7 495	7 564	7 509	7 454	7 454	7 454
Naisia, % -osuus	13,9	14,3	14,4	14,5	14,6	14,7	14,8	14,8
Opiskelijat, htv	415	408	222	210	220	300	300	300
Naisia, % -osuus	22,3	23,6	25,5	25,7	25,8	25,9	26,0	26,0
Muu henkilöstö, htv	2 640	2 519	2 526	2 514	2 429	2 342	2 278	2 278
Naisia, % -osuus	71,2	71,1	71,0	71,0	71,0	71,0	71,0	71,0
Naisten % -osuus alipäällystössä, päällystössä ja päällikkötasolla	8,5	8,7	8,7	8,8	9,0	9,1	9,2	9,2
Tehdyn työajan osuus säännöllisestä vuosityöajasta, %	73,6	73,4	73,0	73,0	73,0	73,0	73,0	73,0

Poliisitoimi	toteuma 2011	toteuma 2012	arvio 2013	TAE tavoite 2014	TTS-kausi			
					2015	2016	2017	2018
Työhyvinvointi								
Sairauspoissaolot, työpäivää/htv	10,2	10,2	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0
Työtyytyväisyysindeksi	–	3,3	–	3,45	3,45	3,45	3,45	3,45
Osaamisen kehittäminen ja koulutus								
Tulos- ja kehityskeskustelun käyneet henkilöt, % -osuus poliisin koko henkilöstöstä	–	85	100	100	100	100	100	100
Kehittymissuunnitelmien laatiminen, % -osuus tulos- ja kehityskeskustelun käyneistä	90	75	100	100	100	100	100	100
Poliisikoulutuksen kokonais- kustannukset, 1000 euroa	26 223	26 183	25 000	26 000	26 000	26 000	26 000	26 000
Vuoden aikana suoritettut tutkinto- koulutuksen opintopisteet/opetuksen henkilötyövuodet	470,6	331,3	452,0	452,0	310	413	554	561
Julkaisut/tutkimuksen henkilö- työvuodet	6,3	3,1	6,0	6,0	3,5	3,5	3,5	3,5
Poliisikoulutuksen henkilötyövuodet, htv	201	196,6	201	189	185	182	179	179
Perustutkintokoulutuksen koulutus- päivän hinta, euroa, enintään	175	296	360	360	200	190	190	190
Poliisipäällystötutkinnon koulutus- päivän hinta, euroa, enintään	242	239	260	260	300	300	300	300
Poliisin perustutkintokoulutukseen hakijoiden lukumäärä aloituspaikkaa kohden	7,3	13,0	7,3	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
Poliisin perustutkintokoulutuksen aloittaneiden määrä	228	102	168	240	300	300	300	300
Poliisin perustutkintokoulutuksesta valmistuneiden määrä	165	290	326	152	141	67	240	240
Perustutkintokoulutuksesta tavoite- ajassa valmistuneiden määrä, %	97,6	97,9	97,0	97,0	97,0	97,0	97,0	97,0
YHTEISET PALVELUT - TUKITOI- MINNOT JA MUUT TEHTÄVÄT								
Tukitoiminnot								
Toimintamenomääräraha, 1 000 euroa	125 171	135 403	133 871	129 214	128 112	127 389	126 665	126 665
Henkilötyövuodet	947	897	827	783	758	734	688	688
Muut tehtävät								
Toimintamenomääräraha, 1 000 euroa	45 706	46 859	47 036	50 202	49 942	49 942	49 942	49 942
Henkilötyövuodet	730	708	689	676	670	668	668	669
Muiden tehtävien kustannukset, 1 000 euroa	56 652	57 764	59 604	60 085	60 144	60 125	59 942	59 942

3.5. Säädosvalmistelu

Vuonna 2014 käynnistyvät keskeiset kansalliset säädöshankkeet

- Poliisihallinnon virkojen kelpoisuusvaatimuksia ja nimittämistä koskevien säännösten uudistaminen
- Täydennyspoliisijärjestelmää koskevien säännösten mahdollinen uudistaminen
- Poliisin tiedonsaantioikeutta koskevien säännösten uudistaminen
- Rahapeliyhteisöjä koskevat pelisääntöasetukset
- Sotilaallinen virka-apu, säännösten mahdollinen tarkistaminen

Vuosina 2015-2018 käynnistettävät keskeiset säädöshankkeet

Kansalliset säädöshankkeet

- Kansalliset säädöshankkeet määritellään tulevien eduskuntavaalien jälkeen, jolloin uusi hallitus käynnistää haluamansa hankkeet
- Rahanpesulainsäädännön mahdolliset muutokset

4. Rajaturvallisuus ja merelliset turvallisuustehtävät

4.1. Suunnittelukauden yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet

Rajavartiolaitoksen yhteiskunnallinen vaikuttavuus muodostuu viidestä osa-alueesta, joita ovat rajaturvallisuuden ylläpitäminen, sujuvan rajaliikenteen varmistaminen, viranomaisavun tuominen rajaseudun ja rannikon harvaanasutulle alueelle, merellisen turvallisuuden lisääminen ja sotilaalliseen maanpuolustukseen osallistuminen. Kullakin vaikuttavuuden osa-alueella on useita määrällisiä ja laadullisia mittareita, jotka mittaavat myös asiakkaiden ja sidosryhmien arviota Rajavartiolaitoksen onnistumisesta tehtävissään.

Rajaturvallisuuden ylläpitäminen perustuu EU:n yhdenmukaiseen rajaturvallisuusjärjestelmään kuuluvaan ns. nelitasoiseen maahanpääsyn valvontamalliin. Vaikuttavuudessa huomioidaan mm. Rajavartiolaitoksen asettamien yhdyshenkilöiden ennalta estävän työn tulokset, naapurimaiden rajaviranomaisten toimenpitein estetyt laittoman maahantulon yritykset, Rajavartiolaitoksen onnistuminen rajatarkastuksissa rajanylityspaikoilla ja rajojen valvonnassa niiden välialueilla sekä rajanylityksiin liittyvä rikollisuus.

Rajaliikenteen sujuvuutta mittaa matkustajien odotusaika ja matkustajien kokemus liikenteen sujuvuudesta.

Rajavartiolaitoksen onnistumista viranomaisavun tuomisessa rajaseudun ja rannikon harvaanasutulle alueelle mitataan mm. seuraamalla toimipisteiden ja valvonnan kattavuutta, annetun avun ja pyyntöjen suhdetta sekä selvittämällä ihmisten ja viranomaisten käsitys Rajavartiolaitoksen toiminnan merkityksestä harvaanasutun alueen turvallisuudelle.

Merellisen turvallisuuden lisäämistä mitataan seuraamalla meripelastusyksiköiden peittoastetta, avun saapumista onnettomuuspaikalle tavoiteajassa, alusöljypäästötapausten ja liikennemäärän suhdetta merellä sekä merellisen tilannekuvan laatua.

Sotilaallisessa maanpuolustuksessa onnistumista mittaa arvio joukkojen suunnitelmavalmiudesta, sijoitustilanteesta, koulutusasteesta ja sotavarustuksesta.

Rajaturvallisuuden ja merellisten turvallisuustehtävien yhteiskunnallinen vaikuttavuus	toteuma 2011	toteuma 2012	arvio 2013	TAE 2014	TTS-kausi			
					2015	2016	2017	2018
Rajaturvallisuuden ylläpitäminen	3,9	3,9	3,9	3,9	4,0	4,1	4,1	4,1
Sujuvan rajaliikenteen varmistaminen	4,3	4,6	4,6	4,6	4,6	4,6	4,6	4,6
Viranomaisavun tuominen raja-seudun ja rannikon harvaan asutuille alueille	4,1	3,9	3,9	3,4	3,4	3,3	3,3	3,3
Merellisen turvallisuuden lisääminen	4,3	4,3	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2
Sotilaalliseen maanpuolustukseen osallistuminen	3,8	3,9	3,8	3,8	3,9	4,0	4,0	4,0

4.2. Keskeiset toimenpiteet vuonna 2014

Rajavartiolaitoksen toimintaan vaikuttavat merkittävimmin tilanne Venäjällä ja Itämeren alueella, Euroopan unionin yhdenmukaisen rajaturvallisuusjärjestelmän ja meripolitiikan kehittyminen sekä hallituksen toimenpiteet julkisen talouden vakauttamiseksi. Rajavartiolaitoksen tärkeimmät haasteet ovat turvallisen ja sujuvan rajaliikenteen varmistaminen, talouden ja toiminnan sopeuttaminen pieneneviin resursseihin sekä vartio- ja ilma-aluskaluston uudistaminen.

Rajavartio-osaston toimenpiteet vuonna 2014:

1. Osallistutaan hallituksen ja sisäasiainministeriön EU-Venäjä viisumivapausselvityksen valmisteluun.
2. Käynnistetään EU:n sisäisen turvallisuuden rahaston hyödyntäminen Suomen rajaturvallisuusjärjestelmän kehittämisessä.
3. Jatketaan rajavartiolainsäädännön muutostarpeiden arviointia.
4. Osallistutaan eurooppalaista rajanylitysrekisteriä (EES) ja luotettujen matkustajien ohjelmaa (RTP) koskevan EU säännösten valmisteluun. Varaudutaan käynnistämään kansalliset täytäntöönpanohankkeet.
5. Luodaan valmiudet osallistua seuraavan hallitusohjelman valmisteluun.

4.3. Keskeiset toimenpiteet vuosina 2015-2018

Ihmisten vapaa liikkuvuus Euroopassa perustuu toimivaan Schengen järjestelmään. Suomi antaa vahvan panoksen EU:n yhdenmukaisen ja tehokkaan ulkorajavalvonnan toimeenpanossa ja kehittämisessä. EU:n laajuisten tietoteknisten järjestelmien käyttöönotto on Suomelle tärkeää, jotta kasvavan rajaliikenteen haasteisiin voidaan vastata. EU:n rajaturvallisuusviraston rooli EU:n yhdenmukaisen rajaturvallisuusmallin toimeenpanossa korostuu. EU:n rajaturvallisuusviraston toimintakenttä laajenee mm. kolmansien maiden kanssa tehtävässä yhteistyössä. Pohjois-Afrikan ja Lähi-idän epävakaus säilyvät EU:n rajaturvallisuuden haasteena pitkään.

Suomen rajaturvallisuus on hyvä. Näköpiirissä on merkittäviä haasteita. Kasvava rajaliikenne kaakkoisrajalla ja pääkaupunkiseudulla lisää Rajavartiolaitoksen tehtäviä. Lisävoimavaroja tarvitaan itärajan rajanylityspaikkojen uudistamiseen, vahventamiseen ja varustamiseen. Samalla Suomi varautuu EU:n ja Venäjän viisumivapauteen.

EU:n meripolitiikan toimeenpano etenee. Viranomaisten tietojen vaihdon tiivistämiseksi ja tilannekuvan muodostamiseksi kehitetään tietoteknisiä järjestelmiä. Suomi osallistuu aktiivisesti käynnissä olevaan valmisteluun. Itämeren pitäminen turvallisena on Suomelle tärkeää. Kasvava alusliikenne lisää monialaisen merellisen onnettomuuden riskiä. Rajavartiolaitoksen jatkuva johtamisvalmius, kattava valvontajärjestelmä sekä uudistuva alus- ja ilma-aluskalusto parantavat valmiuksia onnettomuuksien ennaltaehkäisyssä ja hallinnassa. Itämeren maiden yhteisvastuullisuutta riskien hallinnassa edistetään.

Julkishallinnon säästöt yhdessä kustannustason nousun kanssa kaventavat merkittävästi Rajavartiolaitoksen talouden liikkumavaraa. Rajavartiolaitoksen voimavarat turvataan kaakkoisrajalla, pääkaupunkiseudulla, Suomenlahden alueella ja pohjoisella Itämerellä. Rajavartiolaitoksen toimintakyky ja strateginen kehittäminen varmistetaan määrätietoisin ja ennakoivin toimenpitein.

Rajavartio-osaston keskeiset toimenpiteet suunnittelukaudella 2015-2018

1. Turvataan kasvavan rajaliikenteen sujuvuus ja turvallisuus kaakkoisrajalla ja pääkaupunkiseudulla varmistamalla riittävät voimavarat.
2. Tuetaan EU:n yhdenmukaisen ja tehokkaan ulkorajavalvonnan kehittämistä. Suomelle on tärkeää, että rajatarkastusten sujuvuutta parantava EU:n Älykkäät rajat paketin tietotekniset ratkaisut otetaan käyttöön nopeasti.
3. Vahvistetaan kykyä merellisten onnettomuus- ja uhkatilanteiden hallinnassa tukemalla kansainvälisen tietojenvaihdon, yhteistyön ja yhteisvastuullisuuden lisäämistä. Ylläpidetään mahdollisuudet ottaa lisävastuuta merialueen onnettomuuksien johto- ja hoitotehtävissä.
4. Rajavartiolaitoksen uudistuvan alus- ja ilma-aluskaluston hankinnan rahoitusjärjestelyt varmistetaan.
5. Varmistetaan hallitusohjelman mukaisten säästöjen sekä vaikuttavuus- ja tuloksellisuusohjelman toimeenpano Rajavartiolaitoksessa suunnittelukauden aikana.
6. Hyödynnetään EU:n ohjelmakauden 2014 - 2020 rahoituslähteet tehokkaasti.

4.4. Talous ja toiminnallinen tuloksellisuus

Rajavartiolaitos on yhteistyökykyinen ja kansainvälisesti arvostettu rajaturvallisuuden ja meripelastuksen asiantuntija. Rajavartiolaitoksen ydintoiminnot ovat rajojen valvonta, rajatarkastukset, rikostorjunta, merialueen turvallisuus, merellisen ympäristön suojelu, kansainvälinen yhteistyö ja maanpuolustus. Rajavartiolaitos toimii maalla, merellä ja ilmassa, turvana kaikissa oloissa.

Rajojenvalvonta kohdennetaan ja valmiutta ylläpidetään siten, että tärkeimmillä alueilla luvattomat rajanylitykset estetään tai havaitaan välittömästi. Muilla alueilla luvattomat rajanylitykset paljastetaan.

Kaikki Schengen-alueen ulkorajan ylittävät henkilöt tarkastetaan. EU/ETA-kansalaisille tehdään vähimmäistarkastus ja muille perusteellinen tarkastus. Schengen-alueen sisärajoilla ylläpidetään valmius raja-valvonnan väliaikaiseen palauttamiseen. Maahantulo ja maastalähtö vastoin säädettyä järjestystä paljastetaan turvaten sujuva rajanylitysliikenne. Rajatarkastuksissa ja niihin liittyvissä tutkimuksissa ja hallintopäätöksissä huolehditaan henkilöiden perus- ja ihmisoikeuksista sekä oikeusturvasta.

Rajavartiolaitoksen rikostorjunnalla ehkäistään vakavan ja rajat ylittävän kansainvälisen rikollisuuden vaikutuksia Suomeen sekä muualle EU:n alueelle. Rajavartiolaitoksen rikostorjuntatyössä keskitytään laittoman maahantulon ja ihmiskaupan torjuntaan tiiviissä yhteistyössä PTR-viranomaisten, erityisesti poliisin kanssa muodostetuissa yhteisissä tutkintaryhmissä.

Aluspäästövalvonnalla havaitaan ja todennetaan öljypäästöt merialueella. Öljypäästöstä kerättyjen näytteiden sekä muun asiassa kertyneen materiaalin perusteella määrätään mahdollinen hallinnollinen öljypäästömaksu ja ryhdytään tarvittaviin esitutkintatoimenpiteisiin. Käynnistetään mahdolliset öljyntorjuntatoimenpiteet.

Meripelastustoimi toteutetaan siten, että kaikkiin merellisiin hätätilanteisiin osoitetaan apua viivytyksettä. Kansallista sidosryhmäyhteistyötä tiivistetään tavoitteena vaativien meripelastustehtävien kokonaisvaltaisen hallitsemisen kehittäminen. Tavanomaisten meripelastustehtävien osalta yhteistyötä kehitetään etenkin vapaaehtoisten meripelastajien kanssa.

Meripelastustapahtumien havaitsemiseksi ja ennalta ehkäisemiseksi huolehditaan merialueiden riittävästä valvonnasta rajavalvonnan yhteydessä. Pelastustoimea sekä lentopelastuspalvelua tuetaan tarpeen mukaan Rajavartiolaitoksen kalustolla ja henkilöstöllä.

Puolustus suunnitelmat, tilanteen edellyttämä johtamis- ja toimintavalmius sekä valmius joukkojen perustamiseen ylläpidetään. Vastataan osaltaan rajajoukkojen tuottamisesta kouluttamalla varusmiehiä ja järjestämällä kertausharjoituksia.

Rajaturvallisuus ja merelliset turvallisuustehtävät	toteuma 2011	toteuma 2012	arvio 2013	TAE tavoite 2014*	TTS-kausi			
					2015	2016	2017	2018
Rajojen valvonta								
Partiointi (h)	284 447	249 663	243 500	231 000	232 730	219 730	217 730	216 730
Tekninen valvonta (h)	896 735	870 689	862 500	907 500	907 500	907 500	907 500	907 500
Kustannukset, milj €	117,5	114,9	110,6	105,4	100,7	95,5	93,5	90,8
Henkilötyövuodet	1 376	1 302	1 246	1 154	1 120	1 062	1 033	1 001
Rajatarkastus								
Rajatarkastukset (milj. henkilöä)	14,7	16,5	17,6	19,2	20,8	22,6	24,9	27,0
Käännyttämispäätös	1 305	1 576	1 665	1 660	1 830	1 995	2 165	2 230
Kustannukset, milj €	87,7	96,2	100,7	106,3	108,4	111,2	113,5	116,8
Henkilötyövuodet	1 028	1 090	1 134	1 165	1 206	1 236	1 253	1 287
Rikostorjunta								
Valtionrajarikos	192	155	250	269	299	319	339	359
Rangaistusvaatimusilmoitus	3 798	4 288	4 680	4 450	4 510	4 580	4 700	4 740
Kustannukset, milj €	15,1	16,7	17,9	18,4	18,3	17,8	17,8	17,8
Henkilötyövuodet	177	189	201	201	203	198	197	196

* TAE 2013 tavoitetta päivitetty vuoden 2012 toteuma-arvion perusteella.

Rajaturvallisuus ja merelliset turvallisuustehtävät	toteuma 2011	toteuma 2012	arvio 2013	TAE tavoite 2014*	TTS-kausi			
					2015	2016	2017	2018
Meriturvallisuus ja pelastustoimi								
Pelastustehtävät	1 227	1 132	1 273	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250
Pelastettu henkilö	3 291	2 666	3 455	3 705	3 705	3 705	3 705	3 705
Kustannukset, milj €	7,5	7,5	5,3	6,5	6,5	6,4	6,3	6,3
Henkilötyövuodet	88	85	60	71	72	72	70	69
Sot. maanpuolustus ja kriisivalmius								
Koulutusvuorokaudet	87 990	7 4908	7 8593	8 4100	8 6500	8 7220	8 7400	8 8350
Kustannukset, milj €	11,9	10,5	10,3	11,1	10,7	10,6	10,5	10,5
Henkilötyövuodet	139	119	116	121	119	118	116	115
Yhteensä								
Kustannukset, milj €	239,7	245,7	244,8	247,6	244,6	241,6	241,6	242,1
Henkilötyövuodet	2 808	2 786	2 757	2 712	2 719	2 686	2 669	2 669

* TAE 2013 tavoitetta päivitetty vuoden 2012 toteuma-arvion perusteella.

4.5. Säädosvalmistelu

Vuonna 2014 käynnistyvät lainsäädäntöhankkeet

Sisäasiainministeriön asetus poliisin ja rajavartiolaitoksen ajoneuvojen tunnusväriyksenä ja -merkeistä

Rajavartiolaitoksen operatiivisen kaluston väriyksessä on päätetty siirtyä vaiheittain käyttämään kansallisuutta osoittavaa väriyksiä. Hanke edellyttää poliisin ja rajavartiolaitoksen ajoneuvojen tunnusväriyksenä ja -merkeistä annetun sisäasiainministeriön asetuksen muuttamista. Säädoshanke asetetaan vuonna 2014. Asetuksen voimaantulo riippuu kaluston väriyksenä koskevan hankkeen aikataulusta.

Älykkäät rajat (Smart borders) -hanke

a) Asetus eurooppalaisesta rajanylitystietojärjestelmästä (Entry/Exit),

b) Asetus luotettavien matkustajien ohjelmasta (Registered Travellers Programme)

Komissio on antanut ehdotukset helmikuussa 2013. Eurooppalaiseen rajanylitystietojärjestelmään (Entry/Exit) tulisi rekisteröidä kolmansien maiden henkilöiden rajanylitystietoja. RTP-ohjelman tarkoituksena on säännöllisesti rajan ylittävien kolmansien maiden kansalaisten rajanylitysten helpottaminen uuden mekanismin avulla. Asetusehdotuksen käsittelyyn EU:ssa on varattava aikaa vähintään vuosi. Kansalliset täytäntöönpano-hankkeet asetettaneen keväällä 2014.

Vuosina 2016-2018 käynnistettävät lainsäädäntöhankkeet

Rajavartiolaitoslainsäädännön muutostarpeiden arviointi

Tavoitteena on selvittää rajavartiolaitoslainsäädännön toimivuutta ja valmistella tarvittavat säädosmuutokset, joilla varmistetaan säädösten ajantasaisuus muuttuvassa toimintaympäristössä. Esiselvityshanke asetetaan aikaisintaan vuonna 2015.

5. Pelastustoimi

5.1. Suunnittelukauden yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet

Pelastustoimen tehtävänä on tulipalojen ehkäiseminen, pelastustoiminta normaali- ja poikkeusoloissa sekä häiriötilanteissa, pelastustoimelle kuuluvat kansainvälisiin sopimuksiin perustuvat väestönsuojelutehtävät sekä varautuminen näihin tehtäviin. Lisäksi pelastustoimi osallistuu yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa onnettomuuksien ehkäisyyn. Pelastustoimella on valmius kansainvälisen avun antamiseen ja vastaanottamiseen.

Pelastustoimen keskeisenä yhteiskunnallisena vaikuttavuustavoitteena on vähentää onnettomuuksia, erityisesti tulipaloja ja niistä aiheutuvia henkilö- ja omaisuusvahinkoja. Onnettomuuksien tapahtuessa pelastustoimen tehtävänä on antaa nopeaa ja tehokasta apua sekä pyrkiä pienentämään onnettomuuksista aiheutuneita vahinkoja.

Julkisen hallinnon mahdollisten rakenneuudistusten yhteydessä turvataan pelastustoimen toimintaedellytykset ja toteutetaan tarvittavat uudistukset. Ryhdytään toimiin joiden tarkoituksena on tutkimus- ja kehittämistoiminnan vahvistaminen ja pelastustoimen osaamiskeskuksen perustaminen.

Suunnittelukauden keskeiset tavoitelinjaukset ovat:

- Pelastuslaitokset ovat laaja-alaisia turvallisuuden osaajia, joilla on keskeinen rooli paikallisten turvallisuuspalvelujen tuottamisessa ja suunnittelussa.
- Onnettomuuksien ehkäisyssä pelastustoimi toimii hyvässä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Onnettomuuksien ja vahinkojen määrä vähenee. Yksityisten ihmisten ja yhteisöjen osaamista ja valmiuksia turvallisuusasioissa lisätään.
- Pelastustoimen päätoimisen ja sopimushenkilöstön määrä on tehtävien kannalta riittävä. Henkilöstö tuntee työnsä mielekkääksi ja hyvin organisoiduksi. Henkilöstöllä on hyvä ammattitaito tehtäviinsä ja kehittymismahdollisuuksia.
- Pelastustoimen tutkimustoiminta tukee tehokkaasti toimialan päätöksentekoa ja kehittämistä.
- Suomella on hyvät valmiudet antaa ja ottaa vastaan pelastustoimen kansainvälistä apua kansainvälisesti sovittujen menettelyjen mukaisesti. Poistetaan yhteistyön esteitä sekä avunantamiselle että avun vastaanottamiselle.

Pelastustoimen yhteiskunnallinen vaikuttavuus	toteuma 2011	toteuma 2012	arvio 2013	TAE 2014	TTS-kausi			
					2015	2016	2017	2018
Tulipalojen määrä, enintään (pl. maastopalot)	11 967	11 792	11 000	11 000	11 000	11 000	11 000	11 000
josta rakennuspalojen määrä, enintään	6 013	5 906	5 400	5 200	5 200	5 200	5 200	5 200
Palokuolemien määrä, 5 vuoden keskiarvo, enintään (hlö) ¹	89	88	78	68	62	58	50	47
Pelastuslaitosten kiireellisten tehtävien keskimääräinen toiminta- valmiusaika	9:27	8:35	9:20	9:20	9:20	9:20	9:20	9:20
Luottamus pelastustoimeen, % väestöstä (gallup-tutkimus tehdään kolmen vuoden välein)	96,0	–	–	96,0	–	–	96,0	–

¹ Tunnuslukuna on siirretty käyttämään viiden vuoden keskiarvoa, joka vuosikohtaisia lukuja paremmin kertoo kehityksen suunnasta ja siksi soveltuu paremmin seurannassa käytettäväksi.

5.2. Keskeiset toimenpiteet vuonna 2014

Pelastustoimi osallistuu kolmannen sisäisen turvallisuuden ohjelman toimeenpanoon. Pelastustoimi jatkaa yhteistyössä muiden vastuuviranomaisten kanssa sisäisen turvallisuuden ohjelman mukaista asumisen paloturvallisuuden kehittämistyötä.

Keskeiset toimenpiteet vuonna 2014:

1. Parannetaan kehittämishankkeiden kokonaisuuden hallintaa pelastustoimessa erityisesti osallistumalla turvallisuusviranomaisten uusien tietojärjestelmien kehittämiseen.
2. Lisätään ministeriön ja pelastuslaitosten kumppanuusverkoston välistä vuoropuhelua tavoitteena pelastustoimen toimintamallien yhdenmukaistaminen.
3. Jatketaan eri toimialojen viranomaisiin kohdistuvaa viestintää koskien hätäkeskusuudistusta, viranomaistoimintaa ja hätäkeskuspalvelujen tuottamista.
4. Määritellään kansallisesti merkittävät riskikohteet pelastustoimessa.
5. Selvitetään Pelastusopistossa annettavan peruskoulutuksen määrällinen kehittämistarve.
6. Laaditaan toimeenpanosuunnitelma pelastustoimen tutkimus- ja kehittämistoiminnan järjestämisestä.
7. Selvitetään ja arvioidaan pelastustoimen vapaaehtoisen ja sivutoimisen henkilöstön koulutusjärjestelmän nykytila ja kehittämistarpeet.
8. Päätetään nuohousjärjestelmän mahdollisista muutoksista ja tarvittavista jatkotoimenpiteistä.
9. Kehitetään kansainvälisen pelastustoimen valmiutta EU:n pelastuspalvelumekanismien mukaisesti siten että se tukee kansallista varautumista.
10. Toteutetaan alueellisten neuvostojen puheenjohtajuuksien velvoitteet (Itämeren valtioiden neuvosto CBSS, Barentsin euroarkkinen neuvosto BEAC)
11. Kehitetään aluehallinnon varautumisen valtakunnallista yhteensovittamista keskushallinnossa valmiuspäällikköjärjestelmässä ja edistetään sitä valmiusharjoitusten kautta.

5.3. Keskeiset toimenpiteet vuosina 2015-2018

Pelastustoimen valmiudet erilaisissa onnettomuustilanteissa ja poikkeusolojen toiminnassa ovat hyvällä tasolla. Väestön suojaamisen yleisenä tavoitteena on, että väestö kyetään suojaamaan normaaliolojen onnettomuus- ja muissa vaaratilanteissa siten, että ihmishenkiä ei menetetä puutteellisten suojaamismahdollisuuksien vuoksi. Poikkeusolojen osalta tavoitteena on suojata väestöä niin hyvin kuin on mahdollista realistisesti toteutettavissa olevin järjestelyin ja kustannuksin. Pelastustoimi toteuttaa sille osoitettua varautumisen yhteensovittamistehtävää, joka on pelastuslaitosten johdolla tehtävää viranomaisten pelastustoimintaan liittyvän poikkeusolojen toiminnan ja suunnitelmien yhteensovittamista palvelutason suunnittelusta annettujen ohjeiden mukaisesti.

Pelastustoimen päivitetty strategia julkaistiin helmikuussa 2012. Strategian toteutumista seurataan säännöllisesti.

Keskeiset toimenpiteet vuosina 2015-2018:

1. Huolehditaan siitä, että viranomaisten johtamista tukeva kenttäjohtamisjärjestelmä otetaan pelastustoimessa käyttöön ja tilastointijärjestelmä uudistetaan sekä kehitetään pelastustoimen tietojärjestelmien integrointia (Varanto-hanke).
2. Seurataan ja arvioidaan pelastuslain onnettomuuksien ehkäisyn säädösten toimeenpanoa erillistutkimuksin ja tilastotiedon pohjalta.
3. Laaditaan uhka-arvio pelastustoimen valtakunnallista ja unionitason koordinaatiota edellyttäviä erityistilanteita varten.
4. Kehitetään valmiuksia toimia suuronnettomuus- ja muissa vakavissa häiriötilanteissa sekä poikkeusoloissa.
5. Varmistetaan kansainvälisissä tehtävissä tarvittavan henkilöstön riittävyys ja osaaminen.
6. Kehitetään pelastustoimen kansainvälistä valmiutta Euroopan unionin määrittelemien suuntaviivojen mukaisesti.

5.4. Talous ja toiminnallinen tuloksellisuus

Onnettomuuksien ehkäisy

Pelastustoimen tehtävänä on erityisesti tulipalojen ehkäisy. Toimiala osallistuu myös muiden onnettomuuksien ehkäisyyn. Onnettomuuksia ja niiden seurauksia pyritään ehkäisemään parantamalla ihmisten ja yhteisöjen omatoimista varautumista, lisäämällä väestön turvallisuustietoisuutta ja -osaamista sekä toteuttamalla pelastuslaitosten laatimien valvontasuunnitelmien mukaisia toimia. Pelastuslain vaikutuksia pelastusviranomaisten toimintaan seurataan.

Suunnittelukauden tavoitteet:

- Ihmisillä ja yhteisöillä on hyvät valmiudet estää tulipaloja ja muita onnettomuuksia sekä toimia vaaratilanteissa.
- Pelastuslaitokset tehostavat omatoimisen varautumisen ohjausta.
- Turvallisuutta parantavan tekniikan käyttö on lisääntynyt.
- Kehitetään pelastuslaitosten valvontatoiminnan vaikuttavuutta.
- Ohjaus-, valistus- ja neuvontatyön palvelut tuotetaan riskiperusteisesti.

Pelastustoiminta

Pelastustoimi kykenee toimimaan nopeasti onnettomuustilanteissa riskejä vastaavasti, antamaan pelastustoimeen kuuluvaa apua suuronnettomuustilanteissa myös ulkomailla ja varautumaan avun vastaanottamiseen. Pelastuslaitosten toiminta on järjestetty pelastustoimen toimintavalmiuden suunnitteluohjeen mukaisesti. Pelastustoimen palvelutasopäätökset noudattavat pelastuslakia ja ohjetta palvelutasopäätöksen sisällöstä ja rakenteesta.

Suunnittelukauden tavoitteet:

- Suuronnettomuusvalmius ja valmius toimia poikkeusoloissa ovat riskejä vastaavalla tasolla.
- Toimintavalmiuden määrittelyä koskevat yhdenmukaiset perusteet ovat käytössä pelastuslaitoksissa.
- Pelastustoimen alueiden palvelutasopäätökset on tehty koko maassa yhdenmukaisen rakenteen mukaisesti.
- Pelastuslaitoksilla on valmius vastaanottaa ulkomaista apua.

Varautuminen

Pelastustoimella on yhteiskunnan turvallisuusstrategian mukaisesti uhka-arvio pelastustoimen valtakunnallista koordinaatiota edellyttäviä erityistilanteita varten. Suunnittelukauden aikana toteutetaan pelastustoimen osuus yhteiskunnan turvallisuusstrategiasta. Tavoitteena on saada strategian päämäärät ulottumaan nykyistä laajemmin myös alue- ja paikallishallintoon.

Huolehditaan aluehallintovirastojen ja muiden alueellisen tason toimijoiden varautumisen valtakunnallisesta yhteensovittamisesta keskushallinnossa.

Turvataan väestön suojaamismahdollisuudet ja varaudutaan mahdollisesti tarvittaviin evakointeihin. Pelastustoimi toteuttaa sille osoitettua varautumisen yhteensovittamistehtävää pelastustoimintaan liittyvissä tehtävissä.

Suunnittelukauden tavoitteet:

- Väestön evakointeja koskeva ohjeistus vastaa hallinnollisia järjestelyjä ja on pelastuslain ja valmiuslain säännösten mukainen.
- Aluehallintovirastot järjestävät valmiusharjoituksia suunnitelmallisesti ja niiden perusteella arvioidaan varautumisjärjestelyjen toimivuutta.

Pelastustoimen koulutus- ja tutkimustoiminta

Suunnittelukauden tavoitteena on, että pelastustoimen henkilöstölle on urakehitysvaihtoehtoja ja että koulutusjärjestelmä tukee monipuolisesti pelastustoimen osaamista sekä mahdollistaa erikoistumisen.

Suunnittelukauden tavoitteet:

- Pelastustoimen tutkimus- ja kehittämistoimintaa vahvistetaan kehittämällä Pelastusopiston yhteyteen verkostomainen tutkimus- ja kehittämiskeskus.
- Pelastusopiston tutkimusyksikköä vahvistetaan siirtämällä nykyisten aluehallintovirastojen pelastustoimen ja varautumisen vastuualueiden resursseja.
- Pelastustoimen vapaaehtoisen ja sivutoimisen henkilöstön koulutusjärjestelmän nykytilaa ja kehittämistarpeita koskeva selvitys valmistuu.

Pelastustoimi	toteuma 2011	toteuma 2012	arvio 2013	TAE tavoite 2014	TTS-kausi			
					2015	2016	2017	2018
Onnettomuuksien ehkäisy								
Erheellisten paloilmoitusten määrä, (kpl)	21 382	20 076	18 700	17 400	16 100	15 000	14 000	13 000
Neuvontaa ja valistusta saaneiden osuus väestöstä (%)	15	16	16	20	20	20	20	20
Pelastustoiminta								
Toimintavalmiusaika 1. riskialueella (% tavoitteesta, 6 min.) ²	50	50	50	50	50	50	50	50
Toimintavalmiusaika 2. riskialueella (% tavoitteesta)	50	50	50	50	50	50	50	50
Pelastuslaitosten hälytysluonteisten tehtävien määrä (kpl)	115 157	101 654	96 900	96 900	96 900	96 900	96 900	96 900
Pelastustoimen koulutus- ja tutkimustoiminta								
Koulutettavapäivän hinta, ammatillinen peruskoulutus (€)	155	158	160	160	160	160	160	160
Pelastusopiston ammatillisen peruskoulutuksen tutkinnot (kpl)	193	208	171	215	172	184	164	184

5.5. Säädosvalmistelu (pelastustoimi ja hätäkeskustoiminta)

Vuonna 2014 käynnistyvät lainsäädäntöhankkeet

- Hätäkeskustoiminnasta annetun lain tarkistaminen.

Vuosina 2015-2018 käynnistettävät lainsäädäntöhankkeet

- Pelastuslain tarkistaminen (Varanto)
- Pelastuslain vuoden 2011 kokonaisuudistuksen täytäntöönpanoa koskeva arviointi

Kuva: Häätäkeskuslaitos

6. Hätäkeskustoiminta

6.1. Suunnittelukauden yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet

Suomessa toimii vuonna 2015 yhtenäinen, verkottunut ja luotettava valtakunnallinen Hätäkeskuslaitos, joka ensimmäisenä lenkinä vastaa avun tarpeeseen viipymättä ja ammattitaitoisesti. Vaikuttavuutta mitataan hätäpuheluun vastaamisajalla, hätänumeron tunnettavuudella.

Suunnittelukaudella 2015 - 2018 Hätäkeskuslaitoksen toiminta keskittyy perustoiminnan vakiinnuttamiseen ja uuden tietojärjestelmän käyttöönottoon ja kehittämiseen.

Hätäkeskustoiminnan yhteiskunnallinen vaikuttavuus	toteuma 2011	toteuma 2012	arvio 2013	TAE 2014	TTS-kausi			
					2015	2016	2017	2018
Hätäpuheluun vastataan 10 sekunnissa (%:ssa hätäpuheluista)	91	92	93	90	90	90	90	90
Hätäpuheluun vastataan 30 sekunnissa (%:ssa hätäpuheluista)	96	97	95	95	95	95	95	95

6.2. Keskeiset toimenpiteet vuonna 2014

Hätäkeskustoimintaa tehostetaan ja toiminnan tuottavuutta lisätään Hätäkeskuslaitoksen rakenteita ja toimintaa kehittämällä. Hätäkeskusten ja hätäkeskuspalveluita käyttävien viranomaisten toimintaa yhdenmukaistetaan hälytyspalveluiden osalta valtakunnan tasolla.

Keskeiset toimenpiteet vuonna 2014

1. Huolehditaan, että uuden hätäkeskustietojärjestelmän käyttöönotto voidaan toteuttaa vuoden 2015 loppuun mennessä.
2. Jatketaan eri toimialojen viranomaisiin kohdistuvaa viestintää koskien hätäkeskusuudistusta, viranomaistoimintaa ja hätäkeskuspalvelujen tuottamista.
3. Seurataan ja tuetaan sitä, että Hätäkeskuslaitos ja sen palveluita käyttävät viranomaiset sovittavat toimintaansa ja päätöksentekoaan siten, että tavoitteena olevat yhteiset toimintamallit toteutuvat.
4. Varmistetaan, että Hätäkeskuslaitos kehittää ja täsmentää yhdessä viranomaisten kanssa auttamisen ketjun vaikuttavuusmittareita.

6.3. Keskeiset toimenpiteet vuosina 2015–2018

Tavoitteena on parantaa hätäkeskusten toimintaa ja viranomaisyhteistyötä ja siten väestön turvallisuuspalveluja. Suunnittelukauden päämääränä on kehittää viranomaisten yhteisiä toimintamalleja ja tehostaa auttamisenketjua kokonaisuudessaan. Valtakunnallisesti yhtenäinen hätäkeskusjärjestelmä ja yhtenäinen tai mahdollisimman hyvin integroitu tekninen ympäristö tukee koko viranomaisauttamisen ketjun tehokasta ja laadukasta toimintaa.

Vuosien 2015–2016 otetaan käyttöön uusi hätäkeskustietojärjestelmä. Uusi tietojärjestelmä mahdollistaa sen, että hätäkeskukset voidaan verkottaa tukemaan toisiaan ruuhkatilanteissa.

Keskeiset toimenpiteet suunnittelukaudella 2015–2018

1. Jatketaan hätäkeskustoiminnan yhdenmukaistamista valtakunnallisella tasolla.
2. Otetaan operatiiviseen käyttöön uusi hätäkeskustietojärjestelmä (Erica).
3. Arvioidaan hätäkeskusuudistuksen toimivuutta.
4. Hätäkeskustoimintaa koskevan strategian tarkistus aloitetaan vuonna 2015.

6.4. Talous ja toiminnallinen tuloksellisuus

Uusi hätäkeskustietojärjestelmä saatetaan valmiiksi ja se otetaan käyttöön koko Hätäkeskuslaitoksessa. Järjestelmä sovitetaan yhteen muiden viranomaisten tietojärjestelmien kanssa tehokkaan tiedonvälityksen varmistamiseksi.

Hätäkeskustoiminta	toteuma 2011	toteuma 2012	arvio 2013	TAE tavoite 2014	TTS-kausi			
					2015	2016	2017	2018
Taloudellisuus								
Kustannukset (€/asukas)	12,2	11,6	11,8	11,2	10,1	10,3	10,3	10,3
Kustannukset (€/hätilmoitus)	15,2	15,1	15,1	14,5	13,7	12,6	12,4	12,4
Tuottavuus								
Hätilmoitusten määrä (kpl/hätil- keskuspäivystäjä, pl vuoromestari)	8 200	8 200	8 200	8 200	8 200	8 200	8 200	8 200
Palvelukyky ja laatu								
Hälytysviive kiireellisissä tehtävä- lajeissa (%)	–	–	–	–	–	–	–	–
Terveystoimi: 700A (äkieloton) < 90 sekuntia 704A (rintakipu) < 120 sekuntia	– –	68 65	60 66	68 68	70 70	70 70	75 75	75 75
Pelastustoimi: 202A (liikenneonnettomuus) <120 s. 402A+B (rakennuspalo) < 90 sekuntia	– –	52 50	55 48	58 50	60 55	60 55	65 60	65 60
031A (ampuminen) + 032A (puukotus) < 120 sekuntia	–	57	51	60	60	60	65	65
Suoritteet								
Hätilmoitusten määrä (1000 kpl)	4 184	4 137	4 178	4 178	4 178	4 178	4 178	4 178
Hätilpuhelut	2 994	3 021	3 050	3 050	3 050	3 050	3 050	3 050
Kentälle välitetyt tehtävät	1 670	1 647	1 671	1 671	1 671	1 671	1 671	1 671
Hätilmoitusten määrä/asukas (kpl)	0,78	0,77	0,78	0,78	0,78	0,78	0,78	0,78

7. Maahanmuuttohallinto

Sisäasiainministeriö ohjaa ja kehittää maahanmuuttohallintoa, vastaa maahanmuuttoa ja Suomen kansalaisuutta koskevan politiikan ja tähän liittyvän lainsäädännön valmistelusta, edustaa maahanmuuttoasioissa Suomea Euroopan unionissa ja kansainvälisessä yhteistyössä ja huolehtii Maahanmuuttoviraston ja vastaanottokeskusten toimintaedellytyksistä. Sisäasiainministeriö yhteen sovittaa maahanmuuttoasioihin liittyvää toimintaa hallinnon-alojen välillä.

Sisäasiainministeriö vastaa turvapaikanhakijoiden vastaanoton ja tilapäistä suojelua saavien vastaanoton yleisestä kehittämisestä, suunnittelusta, ohjauksesta, seurannasta ja yhteensovittamisesta sekä ihmiskaupan vastaisen toiminnan koordinoimisesta.

Maahanmuuttovirasto käsittelee ja ratkaisee ulkomaalaisten maahantuloon, maassa oleskeluun, maasta poistamiseen, pakolaisuuteen ja kansalaisuuteen liittyviä asioita, vastaa turvapaikanhakijoiden ja tilapäistä suojelua saavien vastaanoton käytännön toiminnan ohjauksesta ja suunnittelusta, säilöönottoyksiköiden käytännön toiminnan ohjauksesta ja valvonnasta sekä ihmiskaupan uhrien auttamisen toimeenpanon ohjauksesta. Lisäksi Maahanmuuttovirasto ylläpitää ulkomaalaisasioiden sähköistä asiankäsittelyjärjestelmää (UMA) ja tuottaa tietoja viranomaisille ja kansainvälisille järjestöille.

Valtion vastaanottokeskukset ovat Oulussa ja Joutsenossa ja ne toimivat Maahanmuuttoviraston ohjauksessa. Turvapaikanhakijoiden vastaanottopalvelut tuotetaan valtion vastaanottokeskuksissa ja ostopalveluina kuntien sekä Suomen Punaisen Ristin ylläpitämissä vastaanottokeskuksissa. Ihmiskaupan uhrien auttamista koordinoi Joutsenon vastaanottokeskus. Ulkomaalaisten säilöönottoyksiköt toimivat Helsingin Metsälän ja Joutsenon vastaanottokeskusten yhteydessä.

7.1. Suunnittelukauden yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet

Maahanmuuttopolitiikka perustuu hallitusohjelman linjauksiin. Valtioneuvoston 13.6.2013 periaatepäätöksenä hyväksymän Maahanmuutto 2020 -strategian mukaisesti maahanmuutto on ennakoitua ja hallittua ja se edistää väestön hyvinvointia sekä vahvistaa Suomen kilpailukykyä. Maahanmuuttajat voivat hyödyntää osaamistaan ja osallistua yhteiskunnan rakentamiseen. Kansainvälistyvässä Suomessa arvostetaan moninaisuutta ja yhdenvertaisuus sekä tasa-arvo kuuluvat kaikille.

Lainsäädäntöä uudistetaan tarpeen mukaan ottaen huomioon työvoiman tarve, maahanmuuttajien moninaiset lähtökohdat ja tarpeet sekä kansainväliset velvoitteet. Maahanmuuton lisääntyessä panostetaan maahanmuuttohallinnon lupaprosessien vaikuttavuuden ja tuloksellisuuden kehittämiseen ja turvataan riittävät resurssit niin, että Maahanmuuttohallinto kykenee vastaamaan kiristyviin käsittelyaikavaatimuksiin. Vahvistetaan viranomaisyhteistyötä, verkostoitumista sekä tarkistetaan maahanmuuttoviranomaisten välistä tehtäväjakoa. Tehostetaan laittoman maahanmuuton ja ihmiskaupan vastaista toimintaa. Varmistetaan kansainvälisen suojelun velvoitteiden toteutuminen turvapaikkamenettelyssä ja vastaanotossa. Maahanmuuttohallinnon lupaprosesseja kehitetään edelleen hyödyntämällä täysimääräisesti ulkomaalaisasioiden sähköisen asiankäsittelyjärjestelmän (UMA) mahdollisuuksia.

Keskeisenä tavoitteena on maahanmuuttopolitiikan tehostaminen ja tähän liittyvän viranomaiskäsittelyn nopeuttaminen. Lisäksi tavoitteena on edelleen parantaa turvapaikanhakijoiden vastaanottotoiminnan kustannustehokkuutta.

Lupaprosesseja kehitettäessä turvataan edelleen päätösten oikeusvarmuus ja laatu. Tavoitteena on, että Maahanmuuttoviraston päätösten pysyvyys muutoksenhaussa tapauksissa, joissa muutos ei perustu olosuhde-muutoksiin valituksen ollessa vireillä, vaan viranomaisen on tehnyt laintulkinta- tai menettelyvirheen on alle 5 % valitusten kokonaismäärästä.

Kiintiöpakolaisten ja oleskeluluvan saaneiden turvapaikanhakijoiden kuntaan siirtymisen tulee olla viiveetöntä. Tehostetaan oleskeluluvan saaneiden turvapaikanhakijoiden omaehtoisen muuton tukemista vastaanotto-keskuksista kuntiin ja tehostetaan voimakkaasti ELY-keskusten, kuntien ja vastaanottokeskusten välistä yhteistyötä alueellisella tasolla hallitun ja nopean kuntaan sijoittumisen tukemiseksi. Tavoitteen seurantamittarina on oleskeluluvan myöntämisen tiedoksisaannista kuntaan muuttoon kuluva aika. ELY-keskuksilla on prosessin omistajuus kuntiin sijoittamisessa. Maahanmuuttovirasto ja turvapaikanhakijoiden vastaanottokeskukset toimivat yhteistyössä ELY-keskusten ja kuntien kanssa pakolaisten kuntiin sijoittamisessa. Maahanmuuttovirasto tai vastaanottokeskukset eivät voi yksin vaikuttaa odotusajan pituuteen, koska vastuu kuntiin sijoittamisesta kuuluu työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalle.

Maahanmuuttohallinnon yhteis-kunnallinen vaikuttavuus	toteuma 2011	toteuma 2012	arvio 2013	TAE 2014	TTS-kausi			
					2015	2016	2017	2018
Maahanmuuttoviraston päätösten pysyvyys muutoksenhaussa (%)	98,4	99,6	>95	>95	>95	>95	>95	>95
Kuntaan sijoituksen odotusaika vastaaottokeskuksissa, keskimäärin enintään (kk)	3,8	3,8	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0

7.2. Keskeiset toimenpiteet vuonna 2014

Keskeisenä tavoitteena on varmistaa hallitusohjelman mukaisten maahanmuuton tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutuminen hallituskaudella. Valmistellaan hallitusohjelman mukaiset jäljellä olevat hallituksen esitykset lainsäädännön muuttamiseksi vuoden 2014 aikana.

- Käynnistetään Maahanmuuton tulevaisuus 2020 -strategian toimeenpano-ohjelman toteuttaminen ja seuranta.
- Selvitetään maahanmuuttohallinnossa tiettyjen poliisin ja rajan maahanmuuton tehtävien (turvapaikkaprosessin alkuvaihe, oleskeluluvat ja EU-kansalaisten rekisteröinti) siirtoa Maahanmuuttoviraston vastuulle.
- Jatketaan vuoden 2014 aikana Maahanmuuttohallinnon tuloksellisuuden parantaminen -työryhmässä maahanmuuttoviranomaisten toiminnan yhteensovittamista turvapaikkaprosessin ja turvapaikanhakijoiden vastaanoton tehostamiseksi, jotta valtionhallinnon menokehyksissä edellytetyt säästöt turvapaikanhakijoiden vastaanottomenoissa saavutetaan vuoteen 2015 mennessä.
- Valmistellaan valtion vastaanottokeskusten hallinnollinen yhdistäminen Maahanmuuttovirastoon.
- Maahanmuuttoviranomaisten moniviranomaismalli MPR eli Maahanmuuttoviraston, poliisin ja Rajavartiolaitoksen yhteistoimintamalli on toteutettu turvapaikka-asioiden operatiivisen yhteistyöryhmän muodossa. MPR-yhteistyön mahdollista laajentamista tarkastellaan Maahanmuuttohallinnon tuloksellisuuden parantaminen työryhmässä.
- Valmistellaan hallitusohjelman edellyttämällä tavalla lainsäädäntömuutokset, jotka koskevat ulkomaalaisten säilöönottoa ja säilöönoton vaihtoehtoja. Otetaan käyttöön säilökapasiteetin laajennus Joutsenon vastaanottokeskuksen yhteydessä.
- Valmistellaan ihmiskaupan uhrien auttamista koskevat säädösmuutokset.
- Valmistellaan lainmuutokset EU:n yhteisen turvapaikka- ja maahanmuuttopolitiikan säädösten kansalliseksi voimaansaattamiseksi.
- Vakiinnutetaan vapaaehtoisen paluun järjestelmä.
- Jatketaan toimia kahdenvälisen paluuyhteistyöpöytäkirjojen aikaansaamiseksi (Afganistan).
- Jatketaan tehtyjen perheenyhdistämissäännösten muutosten vaikutusten seurantaa.
- Valmistellaan ulkomaalaislain muutos, jonka kautta tulee mahdolliseksi jättää oleskelulupahakemus ulkomailla toisen Pohjoismaan (tai Schengen-valtion) edustustoon tai ulkoiselle palveluntarjoajalle.
- Valmistellaan eduskunnalle annettava selonteko ulkomaalais-, maahanmuutto ja kotouttamispolitiikasta yhteistyössä työ- ja elinkeinoministeriön kanssa. Selonteko annetaan eduskunnalle vaalikauden lopussa.
- Kehitetään edelleen maahanmuuttohallinnon lupaprosesseja hyödyntämällä täysimääräisesti ulkomaalaisasioiden sähköisen asiankäsittelyjärjestelmän (UMA) mahdollisuuksia. Panostetaan sähköisen asioinnin käyttöasteen nostamiseen.
- Hyödynnetään täysimääräisesti turvapaikka- ja maahanmuuttorahaston (AMF) mahdollisuudet.
- Varaudutaan maahanmuuton tieto- ja analyysipalvelujen kehittämiseen. Panostetaan maahanmuuton tilannekuva-analyysin syventämiseen. Määrärahakehysten ja talousarviovalmistelun yhteydessä pyritään saamaan riittävä rahoitus sisäasiainhallinnon maahanmuuttoasioiden tieto- ja analyysipalvelujen kehittämiseen.
- Osallistutaan aktiivisesti Euroopan turvapaikka-asioiden tukiviraston (EASO) toimintaan ja hyödynnetään sen antama tuki turvapaikkapäätöksenteon laadun ja tehokkuuden parantamiseen.

7.3. Keskeiset toimenpiteet vuosina 2015–2018

Suomeen muutetaan pääasiassa perhesiteiden, työn ja opiskelun perusteella. Maahanmuuton ennakoidaan lisääntyvän ottaen huomioon globalisaatiokehityksen, kansainvälisten opiskelumahdollisuuksien lisääntymisen sekä Suomen väestörakenteen vanhenemisen. EU:n ja Venäjän välisen viisumivapaustavoitteen toteutuessa Suomeen suuntautuva liikkuvuus edelleen voimistuisi. Työvoiman maahanmuutto on hyvin riippuvaista talouden suhdanteista. Ulkomailta tarvitaan uutta työvoimaa, vaikkakin toimialakohtaiset erot työvoiman tarpeen kehityksessä ovat suuria. Suomeen tulleiden turvapaikanhakijoiden määrä on vuoden 2010 jälkeen ollut noin 3000 hakijaa vuodessa. Aseellisten konfliktien ja humanitaaristen katastrofien määrässä ei ole näkyvissä merkittäviä muutoksia. On mahdollista, että turvapaikanhakijamäärät kääntyvät Suomessa myös nousuun. Maahanmuuttohallinnolle tulee turvata riittävät resurssit, jotta hallinto pystyy vastaamaan lisääntyvään maahanmuuttoon ja asiamäärien kasvun jatkumiseen.

- Jatketaan Maahanmuutto 2020 -strategian toimeenpanoa ja sopeutetaan strategian toteutusta toimintaympäristössä tapahtuviin muutoksiin. Varaudutaan mahdollisen EU:n ja Venäjän välisen viisumivapauden toteutumiseen.
- Panostetaan edelleen maahanmuuttohallinnon lupamenettelyjen sujuvuuteen. Varmistetaan UMA-järjestelmän täysimääräinen hyödyntäminen maahanmuuttohallinnon lupaprosesseissa, jotta sähköisen asioinnin piirissä on 90 %:a palveluista ja nostetaan sähköisen asioinnin käyttöastetta. Kehitetään maahanmuuttoviranomaisten poikkihallinnollista yhteistyötä. Asetetaan maahanmuuttohallinnon toimijoille prosessien sisäiset tavoiteajat, joilla varmistetaan, että lupahakemukset saadaan käsiteltyä kohtuullisessa ja säännöstenmukaisessa tavoiteajassa.
- Valmistaudutaan toteuttamaan maahanmuuttohallinnossa mahdollinen tiettyjen poliisin ja rajan maahanmuuton tehtävien (turvapaikkaprosessin alkuvaihe, oleskeluluvat ja EU-kansalaisten rekisteröinti) siirto Maahanmuuttoviraston vastuulle.
- Käynnistetään ulkomaalaislain kokonaisuudistus.
- Tarkastellaan työntekijän oleskelulupajärjestelmän toimivuutta.
- Ehkäistään harmaata työntekoa ja valvotaan työehtojen toteutumista suunnitelmallisesti viranomaisyhteistyössä.
- Tehostetaan viranomaisyhteistyötä laittoman maahantulon ja ihmiskaupan torjunnassa.
- Sijoitetaan keskeisiin maahantulomaihin maahanmuuton yhdyshenkilöitä.
- Parannetaan edelleen turvapaikanhakijoiden vastaanotto toiminnan kustannustehokkuutta tarkastelemalla mahdollisuutta nykyistä laajemmin hyödyntää hankintamenettelyä.
- Yhteistyössä työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan kanssa kehitetään kiintiöpakolaisten ja oleskeluluvan saaneiden turvapaikanhakijoiden kuntiin sijoittumista. Jatketaan oleskeluluvan saaneiden omaehtoista kuntaan muuttoa.
- Maahanmuuton tilastointi- ja tutkimustoimintaa edelleen selkeytetään ja kehitetään. Luodaan toimiva yhteistyö kotouttamisen osaamiskeskuksen kanssa ja vakiinnutetaan sisäasiainhallinnon maahanmuuton tieto- ja analyysipalvelu.
- Tiivistetään maahanmuutto- ja kehityspolitiikan yhteyttä.
- Turvataan Maahanmuuttoviraston määrärahojen riittävyys maahanmuuton lisääntyessä. Päätöksen-
teon sujuvuus edellyttää viraston riittävää resurssointia. Lisäksi maksullisten lupahakemusten käsittelymaksut saatetaan vastaamaan käsittelystä syntyviä kustannuksia täysimääräisesti.

7.4. Talous ja toiminnallinen tuloksellisuus

Talouden ja toiminnallisuuden tuloksia tarkastellaan maahanmuuton, kansainvälisen suojelun, turvapaikanhakijoiden vastaanottotoiminnan, paluumuuton ja Suomen kansalaisuuden osa-alueilla ja tuloksellisuutta mitataan keskeisten suoritteiden avulla.

Maahanmuuttovirasto	toteuma 2011	toteuma 2012	arvio 2013	TAE tavoite 2014	TTS-kausi			
					2015	2016	2017	2018
Maahanmuutto								
Työntekijän oleskelulupapäätökset, kpl	4 045	6 048	6 200	6 700	6 700	6 700	6 700	6 700
Opiskelijan oleskelulupapäätökset, kpl	6 041	5 934	6 100	6 500	6 500	6 500	6 500	6 500
Keskimääräiset käsittelyajat, Migri/ kokonaiskäsittelyaika (vrk):								
Työntekijän oleskelulupa	43/108	54/110	26/90	30/65	30/65	30/65	30/65	30/65
Opiskelijan oleskelulupa	38	20	20	30	30	30	30	30
Oleskelulupapäätökset ja maastapoistamispäätökset/htv	448	384	389	450	454	459	463	465
Toimintamenomääräraha, 1 000 euroa	4 731	5 370	5 128	4 500	4 500	4 000	4 000	4 000
Henkilötyövuodet	76,5	81	83	78	74	70	70	70
Kansainvälinen suojelu								
Turvapaikkapäätökset, henkilöä	3 643	3 894	4 100	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000
Keskimääräiset käsittelyajat (vrk): kokonaiskäsittely (ei muutoksenhakua)	263	250	192	180	180	180	180	180
Turvapaikkahakemukset, käsittelyaika/ vrk, 80 %:ssa tapauksista	–	233,5	158	150	150	150	150	150
Turvapaikkapäätöksiä/htv (vain turvapaikkapäätöksentekoon osallistuva henkilöstö)	49	52	56	57	57,6	58	58,7	59
Turvapaikkayksikön kaikki päätökset yhteensä/htv (ml. muukalaispassit ja kiintiöpakolaiset)	108	120	122	122	123	124	125	126
Toimintamenomääräraha, 1 000 euroa	6 060	8 087	9 500	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000
Henkilötyövuodet	98	100	101	98	98	98	97	96

Maahanmuuttovirasto	toteuma 2011	toteuma 2012	arvio 2013	TAE tavoite 2014	TTS-kausi			
					2015	2016	2017	2018
Turvapaikanhakijoiden vastaanottotoiminta								
Vastaanottokeskusten käyttöaste keskimäärin %	78,5	90	87	90	90	90	90	90
Vastaanottokeskusten paikkaluku keskimäärin yhteensä enintään	3 085	3 054	2 856	2 810	2 800	2 800	2 800	2 800
Määräraha, 1 000 euroa (momentit 26.40.01.3,26.40.01.4, 26.40.21 ja 26.40.63)	77 906	69 501	60 489	49 798	44 497	44 497	44 497	44 497
Henkilötyövuodet (valtion vastaanottokeskukset)	97,4	93,9	84	120	120	120	120	120
Toimintamenomääräraha, 1000 euroa (vastaanottotoiminnan ohjaus Maahanmuuttovirastossa)	272	349	378	360	360	360	360	360
Henkilötyövuodet (vastaanotto-toiminnan ohjaus Maahanmuuttovirastossa)	4	6	6	6	6	6	6	6
Palumuutto								
Palumuuttovalmennukseen osallistuneet henkilöt	486	355	222	450	450	50	–	–
Kielikokeisiin osallistuneet henkilöt	698	693	440	900	1 100	500	–	–
Määräraha, 1 000 euroa (momentti 26.40.20)	591	604	630	876	876	876	–	–
Henkilötyövuodet	4	4	4	4	4	2	–	–
Suomen kansalaisuus								
Kansalaisuushakemuspäätökset, kpl	4 497	9 723	9 600	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000
Kansalaisuusilmoitukset, kpl	676	951	945	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Keskimääräiset käsittelyajat, (vrk):								
Kansalaisuushakemukset (kaikki, kokonaiskäsittelyaika)	373	381	340	254	244	238	238	238
Kansalaisuushakemukset (ns. selvät eli hakijalla kansallinen passi eikä lisäselvitystarvetta, kokonaiskäsittelyaika)	336	318	232	180	180	180	180	180
Kansalaisuushakemukset (ns. muut, kokonaiskäsittelyaika)	590	501	495	360	360	360	360	360
Kansalaisuushakemuspäätöksiä/htv	161	304	266	267	269,7	272,4	275	277,8
Toimintamenomääräraha, 1 000 euroa	1 736	2 472*	3 151*	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000
Henkilötyövuodet	28	32	36	35	35	35	35	35
Yhteensä								
Määrärahakehys, 1 000 euroa (Momentti 26.40.01.1 Maahanmuuttoviraston toimintamenot)**	18 867	18 544	17 866	17 352	17 157	17 157	17 157	17 157
Henkilötyövuodet	287	309	312	290	289	286	285	284

Taulukon tunnuslukujen laskennassa huomioitua muutokset: * kohdissa "Toimintamenomääräraha, 1 000 euroa" on aiemmasta poiketen huomioitu UMA-järjestelmän käyttö- ja jatkokehityskustannukset ja muut tukitoimintojen kustannukset Valtiokonttorin Määräyksen VK 529/03/2010 mukaisesti.
 ** oletama, että myös vuodesta 2016 eteenpäin 2,7 milj. euron lisäresurssi turvapaikkapäätöksenteossa säilyy.

7.5. Säädosvalmistelu

Aikaisemmin käynnistyneet vuonna 2014 jatkuvat lainsäädäntöhankkeet sekä vuonna 2014 käynnistyvät uudet säädöshankkeet:

EU-säädöshankkeet:

- Määritelmä- ja turvapaikkamenettelydirektiivin täytäntöönpano sekä vastuunmäärittämis- ja Eurodac-asetuksista johtuva ulkomaalaislain tarkistaminen
- Vastaanottodirektiivi
- Kausityöntekijädirektiivi
- Yritysten sisällä siirtyviä henkilöitä koskeva direktiivi
- Kolmansien maiden kansalaisten maahantulo tutkimusta, opiskelua, opiskelijavaihtoa, palkallista ja palkatonta harjoittelua, vapaaehtoistyötä ja au pairina työskentelyä varten

Kansalliset säädöshankkeet:

- Ulkomaalaisten säilöön ottamista koskevien säännösten tarkistaminen
- Ihmiskaupan uhreja koskevan lainsäädännön kehittäminen
- Vapaaehtoisen paluun järjestelmän vakiinnuttaminen
- Vaihtoehtoiset tavat vastaanottaa oleskelulupahakemuksia ulkomailla
- Ulkomaalaislain perheen yhdistämissäännösten tarkistaminen
- Ulkomaalaisvalvonnan kehittäminen
- Kansainvälistä suojelua hakevalle annettava yleinen oikeudellinen neuvonta
- Sisäasiainministeriön asetus Maahanmuuttoviraston suoritteiden maksullisuudesta

Kansainväliset sopimukset:

- Suomen ja Uuden-Seelannin välinen järjestely koskien maiden välistä työlomajärjestelmää (sopimuksen muutos)
- Työlomajärjestely Kanadan kanssa

Vuosina 2015-2018 käynnistettävät lainsäädäntöhankkeet

- Selvitys ulkomaalaislain kokonaisuudistuksen tarpeesta
- Selvitys kansalaisuuslain kokonaisuudistuksen tarpeesta
- Maahanmuuttoon liittyvien rekisterisäännösten tarkistaminen
- Sisäasiainministeriön asetus Maahanmuuttoviraston suoritteiden maksullisuudesta (vuosittain)

SISÄASIAINMINISTERIÖ

Kirkkokatu 12, Helsinki
PL 26, 00023 VALTIONEUVOSTO
www.intermin.fi